

HVĚZDNÝ

ZPRAVODAJ

u příležitosti 63. Loutkářské Chrudimi | čtvrtek 3. července 2014 | číslo 4.

Smrádeček, ale teplíčko... To snad ne?!

Nechci Luďka Richtera podezřívát z jakékoli uzavřenosti a neochoty přijímat nové podněty, ba naopak. Přesto však z jeho předvčerejšího úvodníku cítím jakousi obavu, aby nám někdo nenarušil tu naši milou malou Loutkářskou Chrudim, rodinu, do níž se všichni vracíme, protože se známe, máme se rádi a jednou za rok se potřebujeme poplácat po ramenou a vzájemně se podpořit v našem nelehkém konání.

Jistě je tato stránka festivalu podstatná a nedocenitelná, ovšem vytvářejí ji především sami lidé, nikoli „smetánka nejatraktivnějších inscenací“. Osobně jsem zcela jednoznačně pro to, aby se Loutkářská Chrudim otvírala nejrozličnějším podnětům v širokém slova smyslu, včetně zahraničních počínů určených pro festivalová publika, s tímto záměrem tvořená, tudíž často snobská. Chrudim nutně potřebuje cizí vlivy, aby nezasmrdla. Můžou být na první pohled i ne-sourodé s loutkářskou tvorbou, zdánlivě odtažitě, avšak pro naše loutkářské uvažování nesmírně důležité. Člověk se nej-líp vyvíjí v konfrontaci s něčím jiným, v jistě – byť nepojme-

nované – soutěži, která způsobuje vnitřní pnutí a vyvolává silnou touhu trumfnout toho druhého, předvést se něčím lepším, dokázat ostatním, že na to taky mám.

Nové podněty, ať už co se týče představení v inspirativním programu, či v náplni některých seminářů tvoří živnou půdu pro náš růst. I to, že se vůči „tomu jinému“ vymezíme negativně, je přínosné. Pokud nás něco rozčiluje, vede nás to k potřebě se o svůj vztek s někým podělit, tudíž diskutovat nad něčím, o čem jsme ještě nemluvili. Při rozhovoru si člověk mnoho věcí uvědomí, napadnou ho témata, o která by před tím nezavádil.

Myslím, že Loutkářská Chrudim by se měla otvírat jiným pohledům, což rozhodně neznamená, že by měla ztratit svou domácí milou atmosféru, kvůli níž sem v první řadě jezdíme. Aby se nám jednou nestalo, že se chytne do vlastní pasti ve smyslu Komenského naučení dítkám: „Kdo jiné nezná, má své za nejlepší.“

Zuzana Vojtíšková

Málem jsem skončila v Šumperku

rozhovor se Zdeňkou Vašíčkovou

K loutkovému divadlu ses dostala až v divadle Radost, jak na tu dobu vzpomínáš?

V Radosti jsem byla asi osm let a vzpomínám na tu dobu moc ráda. Pro mě to totiž bylo zjevení! Ale pěkně od začátku. Na konzervatoři jsem, samozřejmě jako spousta jiných mých spolužáků, do loutkového divadla nechodila. V Brně se cho-dilo na Provázek, občas do velkého a taky k Mrštíkům, kde hráli naši páni profesori. Navíc jsem podědila lásku k opeře, takže občas jsem zašla i do Janáčkovy opery. Loutkové di-vadlo? To nebylo pro mě, to bylo přece pro děti. Dokonce si pamatuju, že nás profesori, kteří věděli, co se v Radosti dělá za divadlo, několikrát posílali, ať tam zajdeme. Téměř nikdo tam nešel. Po studiu jsem dostala nabídku do Šumperku, do činohry. Ale už v té době jsem měla malou Kláru a na-víc jsem se stejně rychle rozvedla, jako jsem se vdala, takže odchod z Brna, kde jsem měla rodiče a zázemí? To nešlo. V Radosti se snažili omladit herecký soubor, tehdejší režisér

Pavel Vašíček se ještě s dramaturgem přišli podívat na naše maturitní představení a vybrali si tam tři nebo čtyři lidi, které oslovili; já byla mezi nimi. Pamatuju si, jak jsem to tenkrát brala jako něco méněcenného. Psala jsem do Jihlavy, tam místo neměli. Nikde tenkrát nebylo. Nakonec jsem pod tlakem své rodiny a všech okolo smlouvu s Radostí podepsala. Ale ještě s tím, že mi paní profesorka říkala: „Hele, kdyby to náhodou vyšlo v Gottwaldově, tak tě z té smlouvy vyvážu a bude“. Začala jsem chodit na představení, abych viděla, kam že to jdu, a byl to šok. Viděla jsem *Slepce a dvojníka*, kterého dělal můj dnešní muž, ale i jiný působivé a úžasné inscenace, které jsem na číně neměla šanci vidět. Nikde. Konečně mi došlo, o čem to divadlo je. Takže jsem byla stejnej blb a ignorant, jako je spousta lidí, kteří mi teď říkají: „Proč mě zveš na loutkový divadlo?“ a pak běhají a říkají: „Proč nám nikdo neřekne, že se dělá v Plzni takovýhle divadlo?“ Přitom jim to říkám už deset let. Přesně takhle jsme byli pitomí i my.

Přesně vím, o čem mluvím. Vždyť já sama byla na Loutkářské Chrudimi loni teprve poprvé a musela jsem se takříkajíc chytout za nos... Prosím tě, z dětského souboru Rámus se v průběhu let stal soubor dospělý. Přízpusobuje se tomu nějak i dramaturgie?

Určitě. Děti začínaly na ZUŠce v Nýranech, Klárce bylo sedmnáct a Kubovi dvanáct, takže je to už dvaadvacet let. Měnila se od dětského do mládežnického. V jednu dobu jsme měli v souboru studenty, kteří tehdy studovali práva v Plzni. Třeba dnešní starosta města Písek s námi hrál, pan doktor Veselý. Byla nás spousta. Sice se někteří odstěhovali, ale grunt zůstal. Hlavně rodina Vašíčkova. Repertoár se měnil podle našich potřeb, protože my jsme vždycky dělali divadlo ze své potřeby, z přetlaku. Třeba v době, kdy Kuba a další dvě členky souboru chodili na církevní gymnázium, které sice bylo v Plzni nejlepší, měli tam super učitele a byla to dobrá škola, ale přece jenom museli každou středu do kaple. Měli religionistiku, nábožko a v zásadě měli problém, ani ne tak s náboženstvím jako výukou, ale s tím, že musej. Proto jednou z našich prvních inscenací byl Kain a Abel dle našeho pohledu, úplně jinak, než jak je to učili ve škole. Zkrátka to bylo vždycky o něčem, co nás v té době bralo. K úplně první inscenaci nás inspirovala má romská dcera Jarmila, byla to inscenace o rasových rozdílech.

Jak tedy vzniká téma, které je pro inscenaci klíčové? Přicházíte za ostatními tím, co vás tíží?

My se na začátku sejdeme a hrozně dlouho kecáme. Je to docela nervák. Teprve někdy kolem Vánoc se konečně se dohodneme. Neshodneme se na tom, že to bude přesně tohle, ale většinou si řekneme: ano, bude to o tom, o tom nebo o onom. Pak to frčí. Začneme dělat etudy. Každý s něčím přijde. A když mám pocit, že už z toho něco leze, tak se to pokusím nějak z první vody napsat, pak se v tom začneme pihňat a pak se teprve staví.

S vaší prací jsem se poprvé setkala až na loňském ročníku, kde jste hostovali s Vidě Alenko! a utkvěly mi v paměti rekvizity, které v ní používáte a hlavně i to, jak je používáte. Co všechno je pro tebe vlastně loutka?

Je to jakýkoliv předmět, který dokážu oživit, animovat. Cokoliv, co není živé. Neznamená to ale, že s tradičníma loutkami nehrajeme. Není to v tom, že bych měla pocit, že se přístup k loutce vyvíjí a já bych měla jít s proudem. Hrábnu zkrátka po tom, co mi přijde v danou chvíli nejpřesnější. Používáme cokoliv, co nám pomůže k vyjádření toho, co chceme zrovna říct.

Jak hodnotíš letošní ročník?

Dneska se moje hodnocení zvedlo výrazně o několik příček. Do včerejška jsem byla docela zklamaná. Jsem ráda, že sem přijela taková spousta kvalitních inspirativních představení,

ale napadla mě taková kacířská myšlenka, že i kdyby se ti amatéři spouštěli z lustru pověšení za paty, tak nemají šanci zaujmout, když je tady k vidění třeba Méliès... Ale po dnešku začínám mít dojem, že se vyčasuje. První dny jsem nebyla z představení nijak zvlášť odvázaná, ale teď mám radost.

A jak se ti líbí organizačně?

Zrovna jsem to říkala Michalovi, že sem jezdím asi třicet let a mám pocit, že to zvládá s neuvěřitelným přehledem. Těch lidí a seminářů je čím dál víc. Ubytování praská ve švech. Já sama jsem s ním taky měla nějaké problémy, ale všechno se dá vyřešit. Vůbec nechápu, kde v sobě bere Michal ten klid. Já jsem mu říkala, že kdybych byla na jeho místě a volal mi někdo, jako jsem třeba já, tak ho prostě pošlu někam. Nevím, kde bere tu energii, empatii a trpělivost. Nic pro něj není problém vyřešit, zařídít, zkrátka je to člověk na svém místě. Je skvělej!

Jsem moc ráda, že tam tohle zazní, protože mám stejný pocit.

No podívej se na něj. On je pořád jako sluníčko. Já už bych dávno ležela někde v houšti a on se usmívá. (smích)

Letošní Chrudim se zaměřuje na tradiční loutkářství, co si pod tímhle pojmem představíš?

Musím říct, že takhle smrtelně vážně si divadlo nerozděluju. Zajímá mě, jestli je divadlo dobrý nebo ne. Jestli to o něčem vypráví. Když už bych měla něco jmenovat, tak lidové loutkáře. Bezhlavý rytíř, Donšajn, Jenovéfa. Ale taky možná i divadlo, který frčelo v sedmdesátých a osmdesátých letech. Jak se cho-dilo naboso a hrály tam louče a všichni měli dlouhý řízy, byli děsně vážný, soustředěný, hrozně to prožívali a byla to dobrá parta. Možná i tohle je taková tradice. Když teď někde vidím bosý nohy a bílý hábity, tak se začínám bát: jé, dramafák.

Chtěla by ses na Chrudim někdy vrátit jako lektorka?

Určitě. My jsme tu letos původně měly mít s Klárou dětský seminář, ale bohužel se to časově zkomplikovalo kvůli letnímu provozu ve školce, kde Klára učí. Shodou okolností jsme se teprve před pár týdny dozvěděly, že se letní provoz ruší a Klára tedy bude mít volno. Děsně nás to naštválo, je to škoda... Ale aspoň jsem se sem podívala jako seminaristka.

Ty jsi v semináři? A jakém?

V semináři X, což je bezvadný nápad! Beru to za osobní laskavost lemrám, jako jsem já. Mám seminář, ale přitom se nemusím ráno nikde rozhýbávat, rozmlouvat ani nic vyrábět. Nicméně hrozně rády se sem vrátíme i jako lektorky, pokud nás tady budou ještě chtít.

Kterou inscenaci z posledních let máš nejradši?

Vždycky tu poslední, to je jasný.

Takže v současné chvíli je to Škoda času? Jsou si s Alenkou nějak podobné?

Ne, je to úplně jiný než Alenka. Mohlo by se to vlastně jmenovat i Málo času. Je to v podstatě o tom, jak všichni dospívají a rostou, tak že začínají mít problémy, že je času málo. Čas nás mele, mele až nás semele. Navíc jsme našli nádherný povídky Daniely Fischerové, který jsou chytrý, moudrý, laskavý, vtipný a tak. Když si vzpomenu na zkoušení, tak jsme kromě dvou posledních zkoušek snad neměli ani jednu zkoušku, kde bychom byli všichni. A na celou dobu. Inscenace je o střetu, kdy bychom chtěli něco udělat naplno a perfektně, ale nejde to. Možná jsme zvolili až moc drastické divadelní způsob, jak tohle všechno dát najevo, ale tak nějak jsme to cítili. Myslím, že to může některý diváky i naštvat, ale byla jsem příjemně překvapená, že k tomu v Plzni nedošlo. No, uvidíme zítra.

ptala se MaZda

Morfium

*Bažantova loutkářská družina,
DS J. J. Kolára při TJ Sokol Poniklá*

Morfinista meotaru?

Ponikelský soubor (tj. Bažantova loutkářská družina DS J. J. Kolára při TJ Sokol Poniklá – dále jen BLDDSJJKpTJSP) přivezl další meotarový opus, zprostředkoval mi další neobyčejný zážitek a vyprovokoval mě k zamyšlení nad cestou, kterou během těch tří let a tří inscenací ušel. Tím se nechci nijak vyvinut ze své (v tomto případě dokonce příjemné) recenzentské povinnosti, ale kdy jindy se naskytne možnost vidět od téhož souboru (zde BLDDSJJKpTJSP) postupně ve třech letech tři mimořádné inscenace založené navíc na stále téměř principu? Nuže...

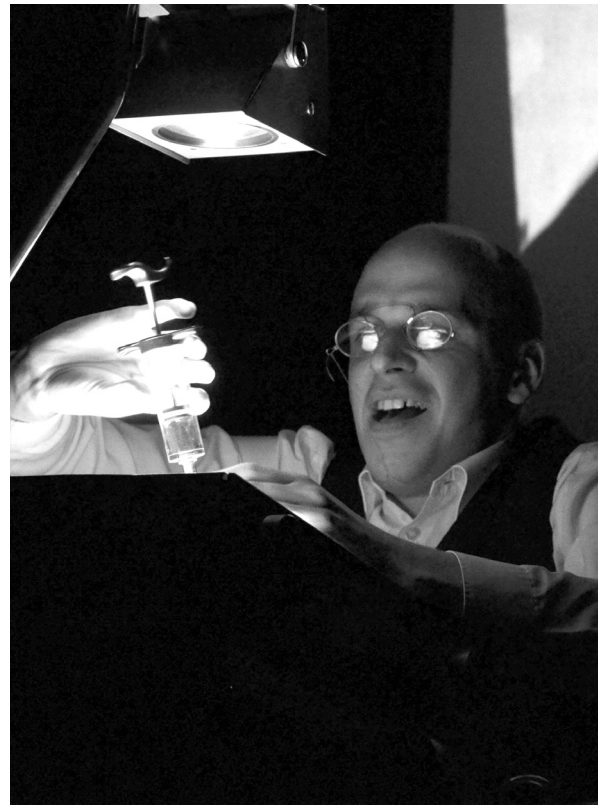
Soubor (BLDDSJJKpTJSP) se poprvé na Chrudimi představil s faustovskou inscenací, kdy ohromil publikum důmyslným využitím svého ikonického inscenačního prostředku – meotaru. Tento prostředek navíc vnitřně propojil s faustovským tématem v postavě muže v černém s klotovými rukávy, který se zoufalou snahou bojoval s nepořádkem na svém stole. Tak jsme se také mohli poprvé setkat se zcela svébytným způsobem absolutní jevištní existence, kdy nemá smysl mluvit o záměrnosti a nezáměrnosti, protože cokoli, co se na jevišti stane či nestane, se působením protagonisty stává samozřejmou a přirozenou součástí situace. Co se týče sejetí tématu a inscenačního prostředku, šlo ním méně po mém soudu o propojení spíše intuitivní, vycházející ze synergie Faustova hledačství a skutečného hledání, a začasté taky marnosti nenacházení.

V následující inscenaci *Zmatek nad zmatek*, dramatizaci verneovky Vynález zkázy, došel soubor (BLDDSJJKpTJSP) k těsnějšímu sejetí formy a obsahu, či tématu chcete-li. Inscenace totiž pojednávala o zpupnosti inženýrů, o aroganci vědy a důsledcích, ke kterým tento druh zaslepenosti a pýchy může vést a činila tak formou vědecké přednášky, k níž meotar patří už tak nějak z podstaty. Pro něj soubor (BLDDSJJKpTJSP) objevil zase další, nové možnosti, ale především učinil ještě jednu důležitou proměnu v hereckém projevu. Minulou introvertní nesmělost vyměnil za stejně autentickou a samozřejmou expresi a nenechal tak snad už vůbec nikoho na pochybách o tom, že se v jeho podání nejedná o žádné insitní naturšičtství, nýbrž o hereckou bravuru v tom nejlepším smyslu.

V letošní třetí inscenaci *Morfium* pak sejetí formy a obsahu dosáhlo svého vrcholu. Klíčový corpus delicti, jímž je deník vypravěčova bratra, retrospektivně znovu vzniká přímo před očima diváků. Ústřední téma závislosti se (nejen) skrze meotar neustále artikuluje v rozličných nuancích, v nichž můžeme sledovat, jak závislost vzniká, jak opojné stavy droga vyvolává, jak se postupně rozpadá osobnost závislého, jak obtížný a marný zápas závislý vede. Divák se může téměř fyzicky dotknout prchavosti okamžiků naděje na vyváznutí z fatální situace. Jako jeden příklad účelnosti zvolených prostředků za všechny jmenujme příběh písma, jehož proměny všechny tyto jevy přesně zrcadlí.

Příběh těch tří inscenací – toho jak se onen neodmyslitelný meotar stává stále více organickou součástí celé výpovědi, ale také příběh vývoje postoje diváků od něměho úžasu, přes obavu z opakování proměněnou v radost z dalších překvapení, po víceméně samozřejmé (a dlužno dodat také naplněné) očekávání – pak dohromady vypovídá o tom nejpodstatnějším. O ten tolik proslavený meotar totiž tady nejde, nebo rozhodně ne v první řadě. Je to zkrátka inscenační prostředek, k němuž se soubor (BLDDSJJKpTJSP) z nějakých důvodů vrací, mimořádnost jeho inscenací v něm ale nevězí. Ta spočívá v tom, že každá z těch tří inscenací je oslavou divadla a divadelnosti, ba zdá se, že každá zase víc, než ta předchozí. Soubor (BLDDSJJKpTJSP) tak o sobě podává důležitou zprávu. Není morfinista meotaru, nýbrž divadla.

Tomáš Jarkovský

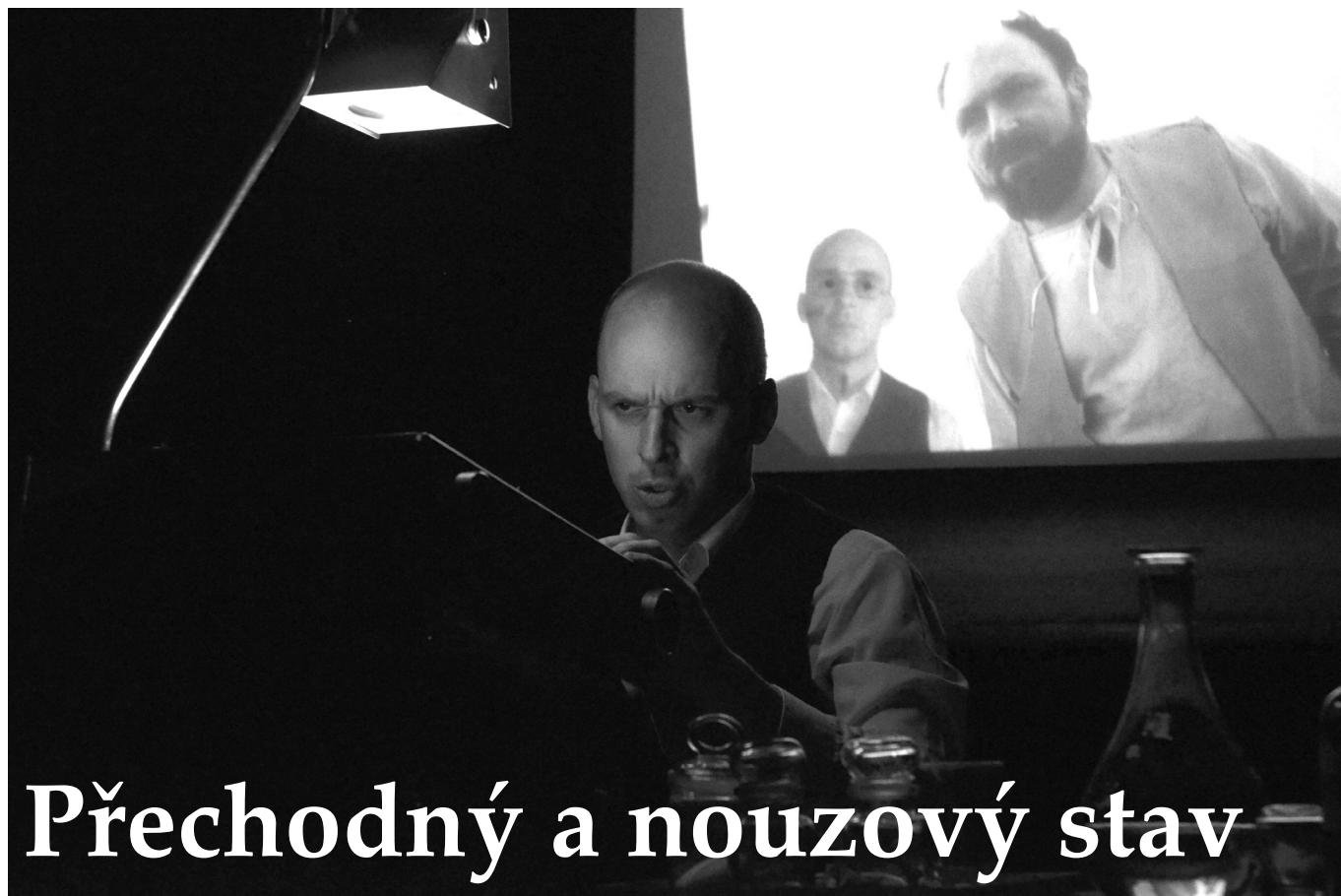
O dokonalosti

Ptali jsme se s Janou Soprovou v rozhovoru izraelského loutkáře a tvůrce *Planety Vajíčko* Zvi Sahara, jak se jim tu hrálo s ne zcela ostrým obrazem a lehouline mihotajícím světlem projekce, když obvykle hrají se zcela špičkovou obrazovou kvalitou. Zvi říkal, že chrudimský projektor byl výborný, ale že patrně začal selhávat některý ze spousty kabelů a že už bylo příliš pozdě to řešit – a hlavně že to nevadilo, protože o dokonalou projekci jim vlastně vůbec nejde, což stvrdil i úspěch pondělního představení. Uvědomil jsem si, že to přesně vyjadřuje klíčovou kvalitu té inscenace, která ji odlišuje od podobných „technologických divadel“: technologie tu není cílem, nýbrž prostředkem, a základem zůstává ryzí divadlo, a to včetně nejružnějších nedokonalostí a zaváhání, která patří k věci a udržují ji živou.

S projekty Tomáše Hájka to bývá podobné. U *Morfia* by si perfekcionista mohl najít tisíc a jeden nedostatek od jisté ušmudlanosti až třeba po to, že by krev v závěru mohla být krvavější, ale je to úplně jedno, ba naopak. Právě ona ušmudlanost z něj dělá tak výsostně divadlo, na které je radost se dívat. Je to trochu jako s novým cirkusem: Cirque de Soleil je tak dokonale secvičený a vycizelovaný, že je z toho dokonalá nuda, zato třeba mladé francouzské soubory typu Akoreacra či Galapiatu, jež u nás byly v posledních letech k vidění v Trutnově a na Letné, jsou poutavé díky tomu, že si záměrně uchovávají jakýsi punc neotesanosti.

Morfium tuhle divadelní radost potřebuje: jeho příběh je totiž volným pádem bez vysvobození, bez očisty. Rigidní dramaturg by v tom možná viděl vadu: příběh skončí přesně tak, jak to už od začátku vypadá, a nebohý morfinista nemá vlastně ani příliš možností se při své strmé cestě na dno odrazit. Ale Hájek k tomu dodává tak fascinující výtvarno a zároveň tak poutavé herectví, že výsledkem je – alespoň pro mě – ohromné divadelní potěšení. I když je třeba bezútešné.

Michal Zahálka

Přechodný a nouzový stav

Z ranního představení *Morfia* odcházeli diváci s nepochybně silným divadelním zážitkem. Poněkud roztržene a vyčerpaně působil i principál a jediný herec souboru, Tomáš Hájek. Přesto na mé otázky odpovídal velmi mile a s úsměvem, utíraje si při tom své zkrvavené ruce...

Tuhle otázku ti určitě klade spousta lidí, ale někteří tě letos uvidí poprvé, tak se zeptám: kde se zrodil nápad využít meotar?

Já to vlastně říkám pořád dokola: je to taková znouzectnost, kterou použili už mnozí přede mnou, ale já si na to musel přijít sám, protože nemám zas takový rozhled. Je to nápad, jak udělat stínohru a moci na to být sám. A jelikož jsem sám meotar ve škole zažil, tak mě ta vzpomínka přišla jako takové osvětlení.

Říkáš „jak při tom být sám“. Původně jste ale začínali jako početnější soubor, ze kterého jsi nakonec zbyl pouze ty...

...což je ale také pouze přechodný a nouzový, to podtrhuji, nouzový stav...

Ten už ale nějakou chvíli trvá, ne?

Trvá už bohužel tři roky a trvá stejnou dobu, po kterou mám pocit, že nemám čas cokoli zkoušet. Zato když jsem sám, tak je většina zkoušek pouze teoretických, stačí když si to představuji, než jdu večer spát.

reakce publika

👍 Líbilo se mi to. Použití meotaru, využití prostředků, emocionální představení na závažné téma.

👍 Chci říct, že to je odvážné. A líbilo se mi to.

👍👍 Já se musím vzpamatovat.

👍 Dobrý.

Ale máš nějakého konzultanta, který se na inscenaci podívá, než s ní jdeš na veřejnost, nebo to jde opravdu rovnou z hlavy až před lidi?

No, konzultantem je mi moje drahá choť, takže s ní to případně probereme jak teoreticky předtím – to je moje první zpětná vazba – tak pak ona samozřejmě i vidí spoustu představení, tak si s ní o tom povídám.

Kde se zrodil nápad použít Bulgakovovu povídku, oproti loňským rokům je to dost výrazný tematický posun...

To byla první podmínka, když jsem přemýšlel, co dál, že to musí být nějak jinak. Meotar totiž ještě nezdomácněl tak, aby se řeklo: ano, je to běžný druh divadla, tady se vodí marionety, ty se vodí tak, že mají nahoře nitě a dole řepičky, nebo toto jsou javajky a tak... zkrátka, očekává se, že to bude trochu jinak. Takže to je první věc. Druhá věc je, že se mi pan Bulgakov dostal do rukou zrovna v prosinci, tedy ve chvíli, kdy jsem pomalu začínal rozvažovat, co udělat pro letošní rok. Najednou tam byl a říkal jsem si, že když chci zkusit vážnější téma, tak by to mohlo být zrovna *Morfium*.

Udělat něco vážnějšího byl tedy úmysl od samého počátku – lidé jsou zvyklí, že s meotarem se dělá spíš sranda. Takže jít proti tomu?

Ano, ano, chtěl jsem něco vážnějšího, ale k tomu Bulgakovovi jsem se dostal víceméně náhodou ve chvíli rozhodování.

pab

👍 Líbilo se mi to moc. Jednak znám dílo Bulgakova a taky si myslím, že to je platné pořád, to se stane na konci závislosti.

👍 Pán to hrál úchvatně, strašně se mi to líbilo.

👍 Bylo to výborné a hluboké. Zážitek.

👍 Líbilo se mi to.

pab

HVĚZDNÉ DÁLKY ANEB GALAKTICKÁ ROZTRŽKA ČILI KTERAK IMPÉRIUM ÚDER NEVRÁTILO

Spolek loutkářů Vozichet

Hvězdné dálky

Kdo se narodil ve Východních Čechách (např. v Hradci Králové jako já), mohl jako jeden z mála sledovat Star Wars již v předlistopadových dobách, neb epizoda Gwezdne wojny číslo IV., V. a VI. běžela tehdy na polském televizním kanálu. Takto předurčen, povolán vyšší galaktickou Silou, chopil jsem se této recenze jakožto největší znalec tématu – zhruba 20% poroty, pamatující vznik kinematografie, neprojevilo o danou látku zájem a zůstalo tak spokojeno s příjezdem vlaku bratrů Lumièrových, je to tedy na mně.

„Džedaj“ Rudolf Hancvencl popadl kytaru, naslinil kazoo a hned od prvních tónů naznačil, kam se jeho dílo bude ubírat. Legendární ústřední melodii jsem už slyšel v desítkách variant, ale na kazoo dnes opravdu poprvé.

Následující doslovné a polopatické převyprávění příběhu Lukáše Oblohochoďče a jeho přátel nás znalce pobavilo. Notoricky známé scény zaobalené do hry à la starí loutkáři (à propos leitmotiv letošní přehlídky?) doprovázené ještě navíc ve verších. Ve verších horší či ještě horší kvality, zato však s vtipem.

S Rudolfem Hancvenclem jsme celý příběh „starých dobrych“ hvězdných válek prosvištěli opravdu kosmickou rychlostí. Tři závěrečné filmové epizody dohromady trvají 379 minut, to ví přeci každý. Náš džedaj to stihl za 35 minut – tedy rychlostí 10,8285714286x rychlejší. Otázkou ale je, zda-li by nešlo zvýšit otáčky na rychlost blížící se rychlosti světla a tudíž celou inscenaci zkrátit, neb je to skvostná blbina, ale přeci jen blbina. Cením si hlavně toho, že autor (ač znalec zcela zasvěcený do tématu) si jistě sám dobře uvědomuje, že celá saga Gwezdnej wojny I-VI je také blbina téměř mimozemská. Tudíž se zcela drží předlohy a naplňuje tak i obsah celé filmové sagy.

Na druhou stranu je nutno napsat, že celý příběh náš průvodce galaxií neošidil a ve zkratce (i když místy neúměrně dlouhé) nás poctivě provedl celým dějem a odhalil, kdo že je otcem Lukášovým. Bylo tam vše, co mi znalci rádi. Světelné meče! Tisíciletý sokol! Klonoví vojáci à la davová loutka!

Prošel jsi první zkouškou, Rudolfe H.! Následuj Jodu! Použij Sílu!!! Alespoň na další inscenace. A škrtej a škrtej!!!

Kamil Bělohávek

P.S.: Co nás znalce trochu mrzelo – sublimace Obi-Vana Kenobiho byla ošizená. Celkově v druhé půli efektů ubývalo a jednotlivé gagy byly stále časoprostorově vzdálenější...

P.P.S.: Děkuji také za autorovi názorové vsuvky – např. jeho názor na to, že Tatuin, kde leží základna rebelů, je opravdu hrozná díra...

Když muž zůstane klukem

Když Ruda Hancvencl vstoupil na jeviště s razantním hudebním úvodem a zazněly první naivní verše, očekával jsem parodii. Brzy jsem ale pochopil, že jde o parodii – poctu, bez nějakých výraznějších posunů. A tak se mi základním tématem zůstává radost aktéra ze hry, z převyprávění známého příběhu jinými prostředky, které ale v zásadě důsledně napodobují původní filmové. Ať už jde o „věrná“ filmová pozadí, výtvarné řešení loutek, využití hudebních znělek, ale také až pietní zachování skoro všech podstatných motivů v ději. Rudovo pohrávání si s technickými detaily (svítící meče, blízkající kosmické lodě), ale i zaujetí souboji a honičkami strojů, jakoby dětská hlasová charakterizace jednotlivých postav, to vše mi připomnělo starou pravdu: V každém chlapovi zůstává duše kluka. Nakolik představení zaujme publikum souvisí hodně s tím, zda divák zná filmovou předlohu, nebo je dokonce věrným fanouškem Hvězdných válek. Pro nezalce řada motivů a vtipků nevyzní, já se bavil poměrně dobře, i když v poslední třetině už se nápadů zřejmě vyčerpaly a se zpomalením temporytmu klesala i má pozornost. Zážitek ze zajímavé herecké osobnosti a radost z dění na jevišti však zůstaly.

František Kaska

Musím něco udělat

Smekám před vaší one man show. Povězte mi, jak to zvládáte?

Rudolf Hancvencl: Horko těžko, ale dá se to. Je to radost! Na každé hraní mám jedno tričko (smích).

Počítám, že George Lucas ji taky má...

RH: Doufám, že se o tom George ani Disney nikdy nedozví (smích). Ale předělal jsem to snad tak, že se jim případně vyhnu. Já jsem si vždycky ve Star Wars chtěl zahrát, ale neumím anglicky, takže by mě asi neobsadili. Tak jsem si to musel napsat sám. Hvězdné války obdivuji, miluji, jsem fanouškem. Ale nejsem fanatikem, který zná každý čudlík ve všech kosmických lodích.

Jak to ale všechno začalo?

RH: Jsem vlk samotář a vždy jsem toužil po „individuálce“, tak se mi to ke stáru povedlo. Spolu s mojí ženou jsme vyrobili loutky a scénu a režirovali jsme kolektivně, za pomoci Jiřinky Polanské. Ve VOZICHETu jsem hrál ve spoustě inscenací, ani si to všechno nepamatuju. Začal jsem pracovat na *Zlatém kuřeti*, které tu před pár lety bylo. Původní záměr byl zkusit to individuálně, ale byl jsem příliš mlád a slabý, takže jsem to nedotáhl a předal mladochům. Dal jsem si voraz a konečně to uzrálo. K divadlu jsem se vrátil po loňské Loutkářské Chrudimi, kde jsme viděli spoustu inspirativních představení. Takže jsem si řekl: „Musím něco udělat.“ A že to budou Hvězdné války, se vědělo hned. Původní plány mě byly velkolepé: výpravná gigantická show (smích).

To přece byla!

RH: Výprava se zmenšila, protože naše prostředky jsou velice omezené. Ale v rámci možností... Začali jsme textem, ten vznikl a podle něj se přizpůsobilo výtvarno, ale to už jsme měli v hlavě, když jsme vymýšleli text.

Budou další díly?

RH: Asi ne. Svůj náhled na tento svět jsem uzavřel. V budoucnu se budu ale opět zabývat epickou podívanou, ale z jiného soudku.

Nemáte někdy chuť se k Rudovi na jevišti přidat?

Ivana Hancvenclová: Ne, já nemám vloh.

RH: Vlohy má, ale nemá touhy.

Prozradte nám, jak probíhala výroba loutek, kde se braly nápady...

IH: Postupovala jsem podle Rudových návrhů a potřeb. Každá postava je z PET lahve, nakaširovaná, hlavičky z polystyrenových koulí. Ručičky jsou z pružinek – to nám dalo zabrat. Viděli jste tu druhý pokus o Luka Skywalker. Občas mu ručičky vypadly, kdy neměly, nebo naopak neupadla vůbec... A je jasné, že Hvězdné války nemohou být bez efektů. Světelné meče jsou dílem našeho kamaráda, který je opravdu hračka a je to z trubiček, co se používají u tuningu. U hvězdné lodi Millenium Falcon jsem použila svítící obojek pro psy, R2D2 (který dnes trochu zlobil) je ze světla na kolo. A u křižníku Dartha Vadera je zase čelovka. Věděla jsem, co chci, postupovala jsem podle návrhů. A padl na to týden dovolené (smích).

Ať vás provází Síla,

za rozhovor děkuje pH

reakce publika

👍 Super, loutky s pružinovýma ručičkami a mrskejícími meči...

👍👍 Rýmy dobrý, ale konci už toho bylo moc. Vše na jednu notu. Je to super humor, ale podle mě to nezvládá utáhnout celou inscenaci. Závěrečná píseň – dokonalá. Kdyby měli jednu kapitolu v alexandrinech, druhou v dithyrambech, třetí v jambech...tak bych to ocenil víc.

👍 Já už jsem to viděl po druhý. Je to bomba! Vtipný, stručný.

👍 Bylo to mezigalaktické. Darth Vader – to byla tak roztočilá loutka...

👍 Líbilo se mi, jak princezna Leia klepala svými...ehm... přednostmi.

👍 Nápad!!!

👍 Všichni pochopí o co jde, i když neznají předlohu. Ruda byl skvělý.

Svatební košile / Jogín

Loutkářský soubor ZUŠ Praha 10 - Hostivař

Svatební košile

Je těžké hrát, když není až tak moc o čem. Pak už zbývá jen to „není o čem“ zabalit do perfektního provedení, ale to se taky příliš nepodařilo.

Loutky obou protagonistů víceméně poskakují, jak by taky ne, když herci drží vahadlo pod částí, kterou se vodí nohy. Scéna je malá a ještě zbytečně zaplněná. Místo truhly(?), stolu a dvou židlí u zdi by stačila např. jedna police s věcmi, o kterých se mluví (a které by bylo možno uchopit, přenést, zhasnout) a hned by vznikl větší prostor k rozehrání.

Hned v úvodu „milá“ šije svatební košili, ale já mám dojem, že diriguje. Proč nemá košili na klíně?

S extra vodícím drátem ji může položit vedle sebe, když vstává, pak znovu vzít do ruky.

Kdyby v bocích bylo kukátko kratší, nemusel by ženich přicházet ve vzduchu.

I z mála se dá něco vytěžit. Jak osvěžující byl např. ženichův radostný výskok! Ale to mi nestačilo.

Když vidím dvě nadané děti, které se chopily loutek (doufám, že rády a dobrovolně), očekávám, že si s nimi budou hrát a pohrávat, že budou vymýšlet a přemýšlet, protože to k loutkovému divadlu patří.

Přeji vám do další práce hodně hravosti a nápadů.

Jogín

Jógu sice necvičím, ale umím si představit, jak se asi provádí. Tys mě, chlapče, ale naváděl a cvičil všechno možné.

Nevadí, hrál jsi multifunkčního sportovce a evidentně sis to užíval. A já taky. Už sice bylo trochu vidět, že jsou ty cviky zautomatizované, nepřesvědčil jsi mě, že právě vznikají, ale i tak jsem se bavila tvou hravostí a vynalézavostí. Škoda, že jsi víc nehrál hlavou loutky, která může sledovat, kam že dala nohy, kde je pevná půda, co ty na to jako vodič apod. A možná ještě lépe vygradovat a ukončit celou anekdotu. A nebo ne...

Přeji ti, aby ti vydrželo nadšení pro práci s loutkou, máš pro to cit.

Martina Hartmannová

Je a není proč

Loutkářský soubor ZUŠ Praha 10 – Hostivař se představil se dvěma krátkými výstupy, které můžeme vnímat jako cvičení dětských aktérů na cestě k loutkoherectví. Silnější dojem jednoznačně zanechala etuda *Jogín* (v provedení spíše Cvičenec?), kterou s látkovým manekýnem sehrál Josef Bánovec. Využil možnosti animace loutky vtipně a s invencí, jeho zaujetí pro věc a vnitřní energie rozhodně diváka vtáhne. Použití svojštiny je funkční, stává se dalším zdrojem překvapení a humoru pro svoji rafinovanost. Nejde o čistou svojštinu, slyšíme existující slova s posunutým významem nebo zvukově podobná slova, herec dobře pracuje i s jakýmsi refrénem. Snad jen dvě připomínky. Pozor na dohrávání obličejem, to je častá chyba začínajících loutkoherců, v tomto případě ještě zdůrazněná tím, že loutka (hračka) žádný výraz neměla. Druhá poznámka se týká také loutky, pro výraznější rozehrání by měla mít alespoň dvojnásobně dlouhé ruce, pak by se Pepík určitě ještě více vyřádil. Nicméně šlo o příjemný zážitek z hraní (si).

Velmi rozdílný vjem však vzniká z „loutkového melodramu“ *Svatební košile*, a to po všech stránkách. Rádobyvtipný text Josefa Zuzánka – parafráze textu Erbenova (kromě toho, že nesedí ani věku herců) nenabízí výraznější akci pro loutky. A to málo, co by se dalo využít, inscenátoři spíše opominuli. Otázkou je volba typu loutek, pokud si ale chtěl soubor vyzkoušet práci s marionetami, čekal bych větší nápaditost a důslednost ve vodění (předpokládám, že ledabylost nebyla tvůrčím záměrem). Základním projevem loutky – dívky bylo jakési potřásávání se, u loutky chlapce pak razantnější poskočení s náhlými rychlými sedy. Nepomohla ani scéna uzavřená ze stran (bez okna, o kterém se mluví a které by mohlo zahrát), přemíra rekvizit, které nijak nepomáhají, nejsou využity. Zapřemýšlel jsem o úvodní scéně, kdy dívka (trochu moc dlouho) diriguje doprovodnou hudbu, než mi došlo, že jde asi o šití košile. Co se týče mluveného projevu, byl výraznější Josef Bánovec s náznakem stylizace a větší energií (pozor ale znovu na výraznou mimiku). Tereška Klementová byla v projevu civilnější, občas jí ale bylo hůře rozumět. Závěrem, oběma sympatickým dětským aktérům bych přál pro jejich další rozvoj kvalitnější materiál.

František Kaska

Padaly i hlavy

Povězte, jak vznikaly tyto inscenace.

Pepa: Já začnu. S Terkou hrajeme už pět let.

Terka: Od třetí třídy. Už to bude šestý rok.

Pepa: Ano, šestý rok! Pamatuješ si to lépe... Přemýšleli jsme nad tím, co bychom mohli zkusit, a potom přišla paní učitelka s nápadem na experiment: „Co zkusit melodram?“ My jsme ani nejdřív nevěděli, co to melodram je. Všichni nám ale říkali, že na to, že jsme to dělali poprvé, tak jsme to zvládli.

Marionety byly taky něčím, co jste zkoušeli poprvé?

Terka: To ne, ale tyhle jsou složitější na ovládání.

Pepa: Ve škole máme už dlouho loutkářský soubor a zkoušeli jsme různé loutky. Je nás tam šest, ale my dva jsme ti nadprůměrně šikovní (smích).

Terka: Začínali jsme prstovými loutkami, hráli jsme i s maňásky.

Pepa: Moc se mi líbily totemové loutky ve Hvězdných dálkách. Já jsem k loutkám trochu surový a s tímhle by se dalo praskat.

Jak se vám hrálo?

Terka: Super! Škoda, že neuvidíme jiná představení.

Pepa: Chrudim je krásná. Publikum bylo úplně v pohodě. Vždycky se snažíme to ještě trochu přehrávat, aby se tím lidi bavili.

Terka: Ale co se nám nestalo na zkoušce! Loutce upadla ruka!

Pepa: Pan Jonannes má operovanou ruku. A jogínovi už taky upadla hlava.

Pepo, pověz mi o tvém Jogínovi.

Pepa: To jsem vymyslel. Mluví tam jazykem, kterému se říká řeč-neřeč. Já tomu říkám francouzština-němčina-maďarština. Dokonale ovládám všechny tyto řeči (smích). Ale na

nic se mě raději neptejte. Tuhle loutku znám hodně dlouho. Hrál jsem s ní snad od první chvíle, co jsem přišel na hodinu do ZUŠky. Navíc sám cvičím jógu, takže jsem se inspiroval. Hodně lidí se mě ptá, jestli té řeči rozumím a opravdu vím! Polovina z toho je vymyšlena na místě a polovina je stabilní. Takhle loutka už byla fotbalista, karatista,...a teď je to jogín, takže je to muž mnoha tváří.

Co plány do budoucna?

Terka: Se souborem teď zkoušíme inscenaci o mimozemšťanech.

Pepa: Původně jsme tam chtěli tu mou řeč-neřeč, ale nakonec jsme ji vyškrtli.

Terka: Ono by nešlo, aby tam byla pořad.

Pepa: Jinak řečeno, umím to jen já (smích).

ptala se pH

reakce publika

👍 Děti byly hezký.

👍 Marionety měly krásně navázané nožičky, ale když chodily, tak se jim nehýbaly. Ale to je asi detail. Bylo to vtipný.

👍 Mě to nepřesvědčilo.

👍 Chlapec byl šikovný. Šílený.

👍 Nezdálo se mi to.

👍👍 Líbil se mi nápad, ale on ten kluk dělal takový grimasy... Koukala jsem spíš na něj.

👍👍 Dobrý nápad, ale moc do toho šlápli. Nelze podle mě takhle hrát na jedné scéně a hrát si, jako že jsem všude. Navíc ten nábytek tam – proč? Vedení loutek – proč? Navíc trochu přehrávané.

Černej kocour

Loutkové sudoměřické divadlo Tatrmani, Sudoměřice u Bechyně

Velké téma v době absence tématu

V našem současném loutkovém divadle není příliš mnoho inscenací, z nichž je cítit bytostná potřeba podělit se o hluboké, nadčasové, lidské téma, navíc uchopené se vši vážností, nečinící si ambice diváky při představení ještě taky trochu pobavit. Sudoměřičtí Tatrmani měli už poněkolkáté sílu (a možná i odvalu) se do takové tvorby pustit v příběhu nazvaném Černej kocour. Zvolili si k tomu tentokrát přísně iluzivní prostředky marionetového loutkového divadla a vybudovali pro ně dvě kukátková jeviště. V prvním je usazena jakási záhadná postava, zpoza níž se vynořují plošné loutky promlouvající k hlavnímu hrdinovi, který se rozhodl jít a zabít zlo. Jeho úmysl ani trochu nenahodlá varování, že od vítězství je už jen kousek k moci a odtud jen krůček ke zlu. Ve chvíli, kdy je varování vysloveno, je jasné, že se bude hrát příběh „o cestě do pekla, která je lemována dobrými úmysly“.

Přestože téma bylo souborem traktováno dosti tezevitě a hrdina byl už na počátku představení charakterizován jako ne-

kompromisní potírač zla, který se rád zaštiťuje „myšlenkou čistou“, je nutné inscenátorům přiznat funkční loutkářské zpracování jednotlivých scén, při nichž se vymítá vše špatné: od boje se šermíři zla, který je zesílen skutečně uťatými hlavami, přes zabítí obludy rozpolcením její hlavy a zardoušení malého, právě vylíhnutého dráčka, až po setnutí hlavy vlastního koni, který byl rytíři celou dobu dobrým průvodcem. Když už se hlavní hrdina blíží k vrcholu a při heroickém výponu s cílem zabít skutečné zlo vypíchne oko sám sobě, prozře a pochopí, že on sám je zlem. Jediným východiskem se pro něj stane černý kocour, který ho celou cestu sledoval a teď ho vede zpátky kolem hlav všech jeho obětí, aby se rytíř postavil do zástupu bojovníků za dobrou věc, kteří už před ním absolvovali tutéž cestu od vítězství přes moc až ke zlu a získali totožnou zkušenost.

Atmosféře příběhu velmi slušely dřevěné hrubě řezbované loutky. Jejich nahota působila jako symbol univerzálnosti: za jednotlivé postavy si divák mohl dosadit kohokoli. Ať už je možné mít k inscenaci jako celku nejrůznější výhrady, je důležité podtrhnout, že Tatrmani nabídli podstatný příběh, který je rozhodně podnětem k mnoha (i nedivadelním) úvahám.

Zuzana Vojtíšková

Chrudimské divadlo světa

Skoro mě mrzí, že letošní Chrudim neabsolvuji jako dětský divák: včas bych se dozvěděl takové podstatné věci o životě, jako třeba že největším padouchům všechno projde, když jsou jen trochu roztomilí (*Z tajného deníku Smolíčka Pě*), že ne všechny příběhy mají šťastný konec (*Jo, náš Jonáš*), případně, že ne všechny příběhy mají konec (*Kráska v dřevě spící I.*). To všechno ovšem bledne ve srovnání s nelichotivou zprávou o lidském snažení a zaslepenosti v zájmu dobré věci, jak ji podávají Josef a Jan Brůčkovi coby autor a režisér sudoměřické inscenace *Černéj kocour*. Je to inscenace, která trochu klame tělem: na jednu stranu vytrvale okouzluje svou propracovanou výtvarnou stránkou a loutkářskými nápady, na druhou stranu v záměrně povlovném tempu předkládá příběh, jehož směřování člověk rozkryje až po jistém čase a který se několikrát vydá ne zcela očekávatelnou cestou. Asi není tak docela snadné na specifický způsob vyprávění této podívané přistoupit, ale mně se to povedlo, a divácký zážitek jsem si odnesl nesmírně silný. Na rozdíl od řady jiných bodů chrudimského programu tu mám navíc dojem, že v celé inscenaci je použití loutek odůvodněné, a to i v těch scénách, které stojí na slovu: skvělý je třeba pomalý a primárně konverzační rámec hry, kde loutka „davu na lavičce“ poskytuje skvělou groteskní metaforu věčného opakování příběhu idealisty. Tak trochu to podle mě přestává fungovat jedinkrát: při závěrečném monologu hlavního (anti)hrdiny se najednou příliš mnoha zatěžkanými slovy osvětlují myšlenkové pochody, které by stačilo letmo naznačit. Anebo je jeho velkohubé prozření míněno ironicky? Pak by ovšem neškodilo přidat trochu viditelnější nadsázky. I když i takhle to vlastně s touhle divácky nesnadnou (a i díky tomu mimořádnou) inscenací souzní.

Michal Zahálka

Pokládám otázky a hledám odpovědi

Rozhovor s Pepou Brůčkem

Doprovázím Pepu Brůčka do hospody. Zastihl jsem ho v bujaré náladě a hned, jak jsem zapnul diktafon, vzal to Pepa do vlastních rukou.

PB: Jak se jmenuješ? Josef Brůček. Narodil jsem se roku 1944, 4. března.

Když už jsi takhle začal, zeptal by ses sám sebe ještě na něco?

Proč děláš loutkové divadlo? Je to nejlepší způsob jak hledat odpovědi na otázky, které se loutkovým divadlem dají pokládat.

Jak prožíváš svůj návrat na chrudimské jeviště po tolika letech?

Je to šílené, ale je to fantazie. Je to úžasné z toho důvodu, že v souboru se sešlo několik lidí z různých jihočeských vesnic (starostové, podnikatel, úřednice, učitel, voják, ředitel kulturního domu, student). Pracovat s takovými lidmi je fantastické.

Jaká byla jejich zkušenost s divadlem.

Několik lidí už s loutkami pracovalo, ale většina z nich dostala do rukou loutku poprvé.

Hlavní slovo v inscenaci má loutka. Proč? A proč iluzivní způsob loutkoherectví?

Kdysi dávno jsem byl postrčen Honzou Dvořákem a snažil jsem se hledat otázky a odpovědi pomocí předmětů. Mnozí tento způsob loutkoherectví příliš nepřijali. Vždycky jsem toužil pokusit se s klasickou loutkou položit otázku, popřípadě hledat odpověď. Poprvé jsem se o to pokusil u inscenace *Zachraňte vojína Kuřátko*. Nyní s velkými mezerami a dírami jsem se o to pokusil. Téma mi leželo v hlavě přes deset let. Různě se to měnilo z pohádky byla chvíle (zasekne se) eeee, hmmm, aeee... Co to bylo? Eeee.... Já jsem vožralej. Aaaaa... (A pokračuje dál) Chvíle to byla absurdní věc, groteska a tak dále. Mám podezření, že během těch let co jsem nad tím přemýšlel, se to tam všechno nashromáždilo a v inscenaci zůstalo od každého něco, a proto to není čistý tvar.

Když ti řeknu Tatrmani, co se ti vybaví?

Kdysi jsem dělal rodinné divadlo se svými syny. Potom jsem dělal dětské divadlo, protože jsem pracoval s dětmi z naší vesnice. Dál jsem dělal studentské divadlo. Pořád jsem s nimi hledal další otázky a odpovědi. Hledám pomoc od lidí, kteří jsou tvořiví. Kurvafix a ono se to vede. No, není to radost.

Loučím se s Pepou, ten mě ještě zarazí a ukazuje na plot: „Vidíš toho, kosa. Sakra, to by byla loutka.“

Co dodat, má to loutkářství zkrátka pod kůží.

ptal se TojToj

reakce publika

- 👉 Byl to krvák, až jsem se bál a zavřel oči a už jsem je neotevřel.
- 👍 Strašně se nám to líbilo
- 👍 Velmi spokojený.
- 👍👉 Zajímavý příběh, ale špatně podaný.
- 👍 Zvláštní, zajímavé. Bylo to velice filosofické.
- 👍 Pan Brůček má velice příjemný hlas.
- 👍 Tradiční.
- 👍 Nahaté loutky byly boží ve své syrovosti.
- 👍 Oceňuji výpravu.
- 👍 Pepa mě potěšil, užil jsem si to.

Vítězné tažení morfia

Trochu zmatků na počátku, neboť předchozí diskusní prostor na Malé scéně byl vyhodnocen jako nevyhovující, a diskuse tedy byla přesunuta do MEDu, přesněji do tamní schůzovní místnosti. Ta u mnohých evokovala vzpomínku na doby socialistické, a tak mnozí přichodí byli přivítáni skandovaným potleskem, tím největším poslední, Luděk Richter. Nicméně prostor nakonec diskusi nepoškodil, byla téměř dvouhodinová.

Svatební košile a Jogín

Poměrně ostře zazněl názor, že tento typ produkce na LCH nepatří, neboť se nejedná o regulérní inscenace, spíše o poněkud problematické dětské etudy. Všichni se shodli na tom, že chlapec, který vystupoval v obou etudách, je talentovaný, ale že příliš exhiboval. Scénka s *Jogínem* byla podle většiny spíše kabaretně laděnou exhibicí. U *Svatební košile*, spíše pochybné variace na původní text, mnozí ani nezaznamenali, že se jednalo o melodram, a s loutkami bylo zacházeno spíše mechanicky nežli tvůrčím způsobem. Celkový dojem z obou produkcí, i přes jejich krátkost, byl silně rozpačitý, nebo i jednoznačně záporný.

Hvězdné dálky aneb Galaktická roztržka

Na přetřes přišla otázka, že tato věc jinak působí na ty, kdo znají předlohu, tedy filmy o Hvězdných válkách a jejich protagonisty, a těm, kdo ji neznají. Zazněl však i názor, že i pro znalce nemusí být tato interpretace přijatelná. Převod známých filmových postav v divadelní (zde loutkové) figury je sice prvoplánově komický, ale nestačí to. Byla pochválena energie protagonisty, zjevně nadšence pro tuto sci-fi, který paroduje téma s vědomím jeho banálnosti a s láskou. K tomu přispívají i verše à la staré loutkářské veršované hry, které by zněly lépe, kdyby vypadaly, že jsou vymyšleny na místě. Pro některé diskutující byly postavy pouze mechanicky převedeny do scénické podoby, jiní ocenili drobné vizuální gagy, především ve scénografii (kosmická loď, souboj se světelnými meči), a také proměnu loutek z malých na velké a s tím spojenou proměnu hlasů. Součástí bylo doporučení více hrát neumělost, protože to, co se nepodaří, vypadá zábavněji.

Černý kocour

Inszenace zpočátku navnadí tím, že bude více symbolická, alegorická, ale nakonec se jedná spíše o příběh à la thèse „Chtěl konat dobro, konal zlo“. Jistou plakátovost někteří vnímali více, jiní méně (neboť někteří přčetli téma hry velmi brzy, a poté se tu pro ně objevovaly jen variace na stejné téma, podpořené přímým opakováním určitých prvků, pro jiné naopak byl rytmus příběhu vyhovující). Vesměs byla oceněno, že se jedná o hodně osobní inscenaci, s velkou energií a specifickým zacházením se scénickými prostředky. Zaznělo doporučení, aby na přítomnost černého kocoura bylo výrazněji upozorněno, protože může zůstat nepozorován (Proč černý kocour nemňouk?!).

Morfium

Jednoznačně kladné přijetí třetího meotarového opusu Tomáše Hájka, pochvala za to, že každá inscenace (*Faust*, *Zmatek nad zmatek* i *Morfium*) je v žánru i prostředcích úplně jiná. Pochvala za propojení vážného tématu s gagy. Bylo zaznamenáno využití nových prvků (např. fotografií, deníkové záznamy, event. jejich psaní, změna písma v souvislosti s postupnou devastací hrdiny apod.). Je patrný stále větší důraz na herectví, i když pro někoho nebylo zcela přesvědčivé propojení psychologicky laděného herectví s groteskními prostředky. Pro jiné naopak právě toto funguje. Pochválena rovněž věcnost vyjádření, bez sklonů k sentimentu a plačtivosti. Meotar už nepřekvapuje, ale je stále dobrým výrazovým prostředkem, do popředí více vystupuje příběh. Bylo pojmenováno a oceněno téma „nenápadného vzniku jakékoli závislosti.“ Z různých stran byla rozebírána práce s postavami dvou bratrů (pro některé diváky nebylo úplně zřetelné jejich rozlišení). Apelace na protagonistu, aby v práci s meotarem pokračoval. Prozradil, že chystá další dva projekty na rok 2016 a 2018, ale pouze pro občany obce Poníklá.

jas

Na obhajobu Svatební košile a Jogína – kdo to sem poslal?!

Protože jsem člověk pomalý a argumenty se mi vybavují pomalu, nedokázala jsem je při dnešní (včerejší) diskuzi brisně použít. Takže: mimo již zmíněné „rozjetí“ chlapce (ke kterému by v přítomnosti jeho učitelky zcela jistě nedošlo), musím dodat, že v Krajském kole bylo křídlo pod jevištěm a tudíž byla Svatební košile skutečně melodram. V tomto případě rozjívěné děti keyboard v pozadí zcela převálcovaly. Hudba nesla nejen jednání loutek (které bylo přesnější než zde), ale i řeč protagonistů, která sice byla méně srozumitelná, ale zato barevně výrazná a přesná, takže ve svém celku to byla přinejmenším ukázka harmonie hudby, pohybu a slova – i pro mne osobně cenná a pokorná práce – jakkoli jsem člověk jiného zaměření.

Co se Jogína týče, podotýkám už jen, že tuto etudu ocenila nejen porota Pražského Tajtrlíka, ale také porota krajského a ústředního kola soutěže ZUŠ, v ne zcela jiném složení – nicméně to byli opět lidé, učitelé a umělci, kterých lze si vážit.

Svůj osobní názor zde pominu, ale musím říci, že setkání s Věrou Dřevíkovskou a jejími dětmi jsou pro mne vždy velmi příjemným a osvěžujícím zážitkem – jsou to lidé s očima otevřenými a s pokorou v srdci. A jakkoli o tom chrudimská představení nedokázala přesvědčit, chtěla bych upozornit, že u dětí se člověku občas stane, že děti pustí energii špatným směrem a pedagog by se nejraději neviděl. Vzhledem k tomu, že i Jarka Holasová přiznává, že se při představení modlí, je vidět, že stát se může leccos. Prosím, neodsuzujme tak snadno.

Dana Bláhová

Děti jako smetí

Ze dvora za zdávkou se stalo smetiště, na kterém pobíhají děti a prohlížejí si poklady. Lektori semináře R „Hrrr na ně. Hrrr –aj si na ně aneb Objevitelská dílna pro rodiče s dětmi“ Zdenka Selingerová a Tomáš Machek na vše dohlíží.

Naskýtá se mi pohled na děti poletující a přehrabující se v krabicích od masa, plechovkách, vodovodních trubkách, kanystrech, kelímkách od kávy, igelitových pytlích a v nepřehledném množství dalších odpadků.

Děti si prostřednictvím rodičů vybírají věci pro tvorbu loutky. „Nemáš na to sahat a ty to strkáš rovnou do pusy.“ Napomíná maminka dceru olizující láhev od aviváže. Po té, co jsou předměty rozebrány, Tomáš uděluje další úkol „Teď všechno umyjte. Především děti!“.

S čistými odpadky si všichni stoupnou do kruhu a Zdenka s Tomášem vypráví příběh: „Zvířátka jednoho dne odešla do lesa a v lese potkala něco hrůzostrašného... Byli to loupežníci a jiná strašidla.“ Uklízečka ze zdávky vynáší odpad, Tomáš na ní volá „Jé, paní to je skvělý, můžete nám to tu nechat?“ a na hromadu přibývá klávesnice a starý obalový materiál.

Svět zaplaví miliony loutkářů

Rozhovor s lektory semináře R, Zdeňkou Selingerovou a Tomášem Machkem.

Co je cílem vašeho semináře?

TM: Nemůžeme ti prozradit koncepci. Je do jisté míry pořád ještě tajemstvím.

ZS: Vezli jsme si jako motivaci jednu pohádku.

TM: Víc ti neprozradíme.

ZS: Vytvářeli jsme z přírodnin domečky. Když počasí dovolilo, byli jsme venku. Dnes jsme vyráběli loutky loupežníků a strašáků z odpadků a plastu.

Jaká je spolupráce rodičů a dětí na semináři?

TM: My si přejeme, aby rodiče byli účastníky dílny, aby měli svou práci a úkoly a aby se s dětmi vzájemně obohacovali.

ZS: Nejde o to, aby rodiče odložili děti do dílny a jen se na ně dívali. První dva dny jsme pracovali společně, hráli jsme hry, ač nás bylo kolem čtyřiceti (zbytek později přešel do jiných seminářů). Dnes jsme se rozdělili – rodiče vyráběli loutky a děti si hrály a vymýšlely scénky. Zvládli to skvěle, děti nepláčou po maminkách a rodiče si užívají, že si na chvíli odpočinou. Maminky trochu litují, že šly do dílny ony a ne tatínci, protože musejí vrtat a šroubovat (např. u Jelínků). *(otáčí se na Moniku Jelínkovou)* Jirka umí vrtat?

Monika: Dělá, že jo...

TM: Otužujeme je postupně. V některých případech jsou děti pozornější a poslušnější než rodiče. (smích) I spolupráce rodiče s dítětem v tomto prostředí je jistě zajímavý přírůstek pro obě strany.

Co je pro tebe motivací pro tuto práci?

ZS: Líbí se mi, že to baví děti i rodiče a není to jen rozplizlý čas, než začnou divadla. Přijde mi, že většina našich malých seminaristů jsou divadelní blázni, jsou tvořiví a někteří i hodně zkušení.

Lektori vysvětlují, že to, co teď děti budou dělat, se nazývá divadlo předmětů. Děti dostávají za úkol sehrát ve dvojici s rodičem kratičkou etudu, ve které se potkají dvě strašidla. Jsou neskutečně tvořivé a báječně si všimají materiálně-technologických vlastností předmětu. Využívají zvuky, které vydává, možnosti deformace, schopnost něco do sebe pojmout.

Zatímco se rodiče odebrali do třídy kompletovat loutky – strašáky a děti svačí bonbony, prohlížím si jejich výtvary z předchozích dní. Na stolech leží rozmanitá zvířátka z přírodních materiálů, za kterými se vypravili do nedalekého parku. Zdenka svolává děti k sobě: „Připravíme si příběh o vesnici, ve které žila všechna ta zvířátka, ale jedno ho dne se rozhodla odejít. Vymyslete si, proč vaše zvířátko odchází.“ „Začala druhá světová válka!“ křičí někdo. Zdenka malé divadelníky nabádá, aby hledali problém, týkající se pouze jedince.

Děti si berou své loutky zvířátek a v pleněru si hledají domeček – na stromech v kůře, v tují, v kůře. Dál rozehrávají etudy o odchodu z domova. I já odcházím, ale podívat se co dělají rodiče. Ve třídě už vznikly téměř hotové loutky strašidel a loupežníků.

TojToj

Říkali jste, že vás na začátku bylo hodně. Kam se ostatní poděli?

ZS: Rozdělili se do seminářů k Tomášovi Běhalovi a Vláďovi Veselému. Bylo by dobré, kdyby příští rok vznikly dva rodinné semináře. Když je nás, hodně je to velmi náročné.

TM: Jsem rád, že rodičů s dětmi, kteří mají zájem o tento druh semináře i o celou Loutkářskou Chrudim, stále přibývá. Je to chvályhodný trend, protože pokud jsou tu dnes desítky pidiloutkářů a budeme-li s nimi cílevědomě pracovat, věřme, že nám za čas vyrostou stovky loutkářů a za delší čas miliony veleloutkářů zaplaví celý svět. Bylo by dobré, aby se příště při takovém zájmu otevřelo vedle dětského koutku více seminářů, byla by i možnost volby.

TojToj

Kontaminace s papírem

Dorážím do semináře B v době, kdy mají přestávku a zkoumám první dojmy seminaristů. Pochybně si zapisují postřehy, a pocity, protože o to právě jde... Někteří už za těch pár dní mají blok popsaný a pokreslený. Seminaristka Jana je tu poprvé, a jemně s něhou, a možná trochu nesměle, si osahává, jak to funguje. Vypráví mi o tom, jak měli za úkol ležet bez hnutí, a uvědomovat si své tělo kousek po kousku, a nebo zkoušeli zkoumat vlastnosti papíru, jeho pohyb, když se zmačkaný postupně narovná, praská, funí a protahuje se. Teď prý je lektorka Vendula Burger vyhnala na chvíli ven, aby jim připravila překvapení. A tak vyčkáváme a pak se společně s nimi vkradu do budovy Muzea. Seminaristi (někteří se už účastnili loňského kursu Simona Ranna, kterého sem Vendula přivedla) dostávají za úkol vstoupit se zavřenýma očima do místnosti, kde je pro ně připraveno na zemi 14 materiálů. Jedná se vesměs o papír – hedvábný, balicí, tvrdý i měkký, a také papírové duté trubky různé délky, tvrdosti a znělosti. Dostanou čas, aby si každý našel ten svůj kousek, postupně si ho osahal, a jak zní úkol – vzájemně se s ním kontaminoval. Necháme je tedy zkoumat, a Vendula se na chvíli věnuje médiím... (kromě mě přišel ještě pán s kamerou). Postupně slyšíme přes dveře měnící se náladu, rytmus a melodii. Jednotlivá šustění se postupně začnou prolínat, spontánně vznikají různé rytmy, a nakonec z toho je jakási kmenová jam-session se zpěvem beze slov, ale zato s bubnováním. Když zvuky postupně zaniknou, seminaristi

si povídají o svých zážitcích. Svěřuji se s docela niternými pocity, které jim tato práce evokovala... „Bylo to fakt hustý“, konstatuje kdosi. „Já jsem to tady nemohla vydržet“, přiznává jedna seminaristka. „Musela jsem za dveře. Měla jsem totiž pocit, že tomu papíru všichni ubližují. A tak jsem chytla ten svůj malý kousek, a utekla...“ Pak následují kolektivní etudy, ve čtveřici, v pěti. Každý má ten svůj vybraný kus papíru a improvizuje s ním. Papír se stává artefaktem, kusem oblečení, šálou, ale také přítelem nebo sokem. Nejprve si hraje každý sám, sólově, ale pak se nepozorovaně jejich příběhy prolínou. Když etuda dozní, hodnotí se a zkoumá, o čem to asi bylo. A před očima nám tak vyrůstá několikero rozdílných příběhů. Vida, jak fantazie pracuje! Nejnapínavější je poslední část, kdy je mezi dvěma účastníky rozprostřen čtverec balicího papíru. Muži jsou tady jen dva, a tak jsou oba postupně „využiti“. Protože relace muž-žena má už od počátku zajímavý potenciál. A tak můžeme sledovat dva příběhy o sbližování, ale také odmítání, snaze o manipulaci, zklamání či touze. A znovu, každý to čte jinak, takže samotné ukázky jsou stejně zajímavé, jako jejich „luštění“. Kontaminace osob s papírem se daří, a chvílemi se zdá, že papír spíše ovládl živé lidi než obráceně. Jinými slovy, papír se stal člověkem, rovnocenným partnerem. „A zítra, zítra pro vás chystám překvapení!“ uzavírá Vendula dnešní seminář.

jas

Při práci s jakýmkoli materiálem dochází k vzájemné kontaminaci

Vendula Burger, absolventka pařížské školy Jacquese Lecoqa a ředitelka pražské Budilovy školy, se objevila na Loutkářské Chrudimi poprvé loni. Přivezla sem totiž svého kolegu z Compagnie Philippa Gentyho Simona Ranna. Letos přijela sama, aby zde vedla seminář, navazující na ten loňský.

Co považujete za nejdůležitější cíl Vašeho semináře?

Určitě to, co jsem právě v Compagnie Philippa Gentyho poznala sama, a to, že loutkář nemusí být pouze vodičem, ale že se může loutka, materiál nebo objekt, který animuje, stát partnerem. Ráda bych seminaristům předala své zkušenosti z práce s Gentym, který nám ukázal, že materiálem se můžeme inspirovat jako živou tvůrčí bytostí. Právě teď jsme v semináři ve fázi, kdy se necháváme materiálem ovlivňovat, a zároveň jej kontaminujeme. Jinými slovy, ta kontaminace je vzájemná. My animujeme materiál, ale materiál nás silně ovlivňuje, vyvolává v nás emoce, jiný pohyb, jiný pohled na svět.

Zároveň jsem do tohoto semináře přinesla zásadní téma „identita“. Na mé soukromé škole, kde pracujeme metodou Jacquese Lecoqa, máme totiž každý rok nějaké základní téma, a letos to je téma identity a otázky, co vlastně znamená ztotožňovat se sám se sebou, s nějakou věcí, s okolím. Takže mi přišlo zajímavé tohle téma přivést také sem. V rámci seminářů ve škole jsme zatím nedošli ke ztotožňování se s materiálem. Takže tenthle seminář беру jako takovou otevřenou laboratoř, kde se o to pokusíme. Jsem hrozně vděčná za to, že jsem dostala od Michala Drtiny možnost pokračovat v loňské práci svého kolegy Simona. Protože jsem taky umělec, taky tvořím, hraju, ale pedagogika je pro mě něco, co mě povznáší. Proto mám taky školu. Já se učím učením. A mám radost, když dokážu v lidech probudit nějaké impulzy, ukázat jim novou cestu, tak jak jsem to sama poznala ve Francii u Lecoqa. Každý

knihy, ale spíše jde o intuici a zvědavost.

Jedna ze základních metod Lecoqovy školy je práce s neutrální maskou. Můžete o tom prozradit více? Moc si nedovedu představit, jak se s ní pracuje?

Existuje třeba neutrální maska posmrtná, tedy otisk obličeje, nebo maska vytvořená z kusu plátna, kterou si dávali vojáci za války přes

z nás má nějakou škatulku, v které se může, ale nemusí cítit dobře, a někdy si té škatulky ani není vědom. A tahle metoda má lidem otevřít dveře jinam, do jiného prostoru.

Důležitá je asi hlavně otevřenost vůči novým podnětům?

Chce to člověka, který touží v sobě hledat nové směry, novou cestu, nebo zjistit, jestli je jeho cesta správná. Je nutné rozbít veškeré stereotypy, nánosy, které má v sobě. Právě techniky vycházející z Lecoqa a Gentyho vedou k přirozenosti, a já se jimi v Budilově škole inspiroji.

Jde tedy o jakési odbourávání bloků?

Přesně tak. Každý člověk si nese nějakou zkušenost, ale někdy je třeba dodat mu zkušenost novou, aby získal sebevědomí a začal sám tvořit. Čím je člověk starší, tím jsou ty zkušenosti zajímavější. Přináší inspiraci ostatním, protože jde vždy o práci kolektivní, vzájemnou výměnu zkušeností a společné hledání cesty, jak vytvořit něco nového. Pedagog je tu od toho, aby řekl: Já čekám, až mě překonáte, přijdete s nějakým novým nápadem, s něčím zajímavým. A já vám k tomu dodám novou techniku, nový pohled. Lecoqova práce má spoustu zákonů, týkající se divadla, improvizace a tvorby vůbec. Tvrdil, že čím více mantinelů lidem dáte, tím víc svobody dostanete. Takže je to jakási výměna. Já přináším techniku, která je vhodná i pro profesionály, lidi, kteří spontánně hrajou dobře a jsou dokonalí, ale nedokážou popsat, proč to tak je. Já jim můžu pomoci poznat, proč jsou dobří. Jiným lidem technika může pomoci v rozšíření jejich výrazových prostředků. Talent samozřejmě musí mít, ten se nedá naučit. I když Lecoq tvrdil, že 99 % práce a 1 % talentu může stačit k tomu, aby tu uměleckou práci člověk mohl dělat. I když si myslím, že je to přehnané, ta práce je hodně důležitá. Člověk může mít dostatek talentu, ale když s ním neumí zacházet, tak se nikam neposouvá.

Je známo, že v Lecoqově škole pracují studenti hodně samostatně, a jejich učitel „guru“ je jen usměrňuje.

To vám řeknu přesně. Každý den máte hodiny akrobacie, analýzy pohybu, techniky, a každý den jste hodinu a půl ponecháni v kolektivu, většinou mezinárodním, dostanete společné téma, s kterým se máte týden potýkat, a teprve poté je předvedete pedagogovi.

Je to tedy stále ta kontaminace různých názorů a zkušeností?

Lecoq hodně pracoval s tím, že tlačil lidi k tomu, aby se nezaobírali jen sami sebou, ale inspirovali se přírodou. Imitujte přírodu, pozorujte, koukejte se kolem sebe spíše než abyste přemýšleli nebo si vytvářeli názor. A pak to zkuste zahrát vlastním tělem, snažte se ty pohyby ve svém těle objevit. Třeba na něco přijdete, něco vytvoříte. Na Lecoqově škole se tedy na to nejde tolik přes intelektuálně, nestudují se žádné

obličeje, aby nebylo vidět, že mají strach. Lecoqova neutrální maska je ale jiná. Nechal si vypracovat dynamickou neutrální masku, která má v sobě takovou minimální zvědavost, má tendenci jít dopředu. A to je právě to, co probouzí hereckou akci. Zakryje mu obličej, aby se nemohl vyjadřovat mimicky. Pocity lidí, když si tuto masku nasadí, jsou různé. Někoho dusí, jiný se cítí jako nahý, a někdo se cítí jako schovaný. A ty pocity se v průběhu práce s maskou proměňují. Člověk, který se cítil schovaný, může mít najednou pocit, že je nahý, protože právě objevil své tělo, které si do té doby neuvědomoval. Pak máte třeba úkol – maska se probudí v moři, vy máte prázdný prostor a nevíte, jak zahrát svým tělem moře. Najednou se začnete více soustředit na své tělo, a zjistíte, že vám klade limity a překážky. A vy musíte dokázat přenést své vnitřní pocity do vnější podoby. Jinými slovy, obrátit ten vnitřní obraz tak, aby tělo začalo hrát a sdělovat pocity navenek. Tady je potřeba začít fyzicky a akci, ale právě k tomu jsou nutné pokyny od pedagoga, aby vám ukázal, jak k tomu dospět, abyste hráli čistě a přesvědčivě, nepřeháněli a byli autentičtí. Takže u Lecoqa existuje spousta cvičení s maskou, jak individuálně nebo ve skupině. Maska cestuje přírodou, a vy se měníte podle toho, kudy procházíte. Na té cestě je moře, les, hora, pláň a poušť, a najednou se změní počasí, v moři začne bouře, v lese začne hořet, na hoře začne zemětřesení, je tu bahno, překážky. Je obtížné se s tím vyrovnat, protože už jste si vypracovali nějakou metodu, a tohle vám ji úplně rozbourá. Musíte se dostat do toho kataklyzmatu, to znamená, že předstanete kontrolovat pohyby. Najednou člověk mizí a stává se přírodním elementem, který je větší než vy. A když projdete tímto procesem tréninku, tak někdy maska sama odpadne. Ale člověk má uvolněný obličej, když je s tou maskou dlouho. Už je zvyklý hrát více tělem, a obličej reaguje později. A když se ta emoce na něm objeví, je opravdová. Pokračování je pak v tom, že se studneti ztotožňují s různými věcmi, třeba i se slovy. Hledají pohyb ve slovech, ve zvucích, ve světle, v malbě, ve zvířatech, v materiálech. My jsme dokonce i vařili vlastním tělem. Měli jsem recept na omelety, a každý byl jednou součástí receptu – ale nebyla to žádná parodie! Důležitou roli tu hraje také slovo manipulace. Ta je sice v Čechách vnímána nepříznivě, ale v tomto tréninkovém procesu se běžně používá. Vy manipulujete či animujete nějaký materiál, a on zároveň ovlivňuje svými vlastnostmi vás. Jinak se chová papír, jinak železo. Každý materiál má své omezení. A vy máte pocit, že jej ovládáte, ale přitom se mu vlastně musíte přizpůsobit. Tím právě dochází k vzájemné kontaminaci. A to je velmi inspirativní práce.

Jana Soprová

Výroba loutek v ošetřovně

„Máme tady trochu chaos,“ snaží se Láďa Veselý překřičet hluk, když mě vítá na semináři T. A vskutku, zatímco včera u Tomáše hlučely děti, tady mě ohlušují přístroje: někdo fénuje, někdo vrtá, někdo obrušuje, za ty tři čtvrtě hodiny, které jsem tam strávil, bylo ticho přibližně tři minuty. Zdá se ovšem, že z účastníků to nikomu příliš nevádí, a ženy si u vrtání a rašplování rozverně povídají, jako před lety když se dralo peří. Abych nebyl nařčen ze sexismu dodám, že muži by si zajisté povídali také, kdyby jich na semináři bylo více než jeden.

Láďa mi předvádí ukázkové marionety z Tate Iyumni a vysvětluje, jaký má pro své seminaristy jednoduchý plán: vyrobí marionetu; základní torza těl byla připravena předem, ruce a nohy se ale vyrábějí na místě, stejně tak jako kaširovaná hlava. Na stole je možné pozorovat jak nákresy obličejů, tak malé plastelínové modely hlaviček i vznikající výsledné produkty a člověk si tak může udělat představu o celkovém procesu od nápadu až k loutce.

Mnoho účastníků jsou maminky, které si s sebou vzaly své děti, a ty si (s radami od Pavlínky Kordové) vyrábějí masky. Občas trnu, když vidím rozverně dítě poskakovat s nůžkami, zatímco jen o krok vedle zajiždí vrták do dřevěné nožičky, zvlášť v místnosti zjevně určené pro výuku zdravotnictví, se stěnami ověšenými fotkami nekroz, hnusavých zranění a podobných radostí. Celý kolorit je pak doplněn hororově realistickým modelem miminka (viz video na facebooku).

Největší překvapení pro mne ovšem bylo, v jak pokročilém stadiu loutky byly, byť byl seminář ani ne v půli, a to tím spíš, že mi Láďa řekl, že většina účastníků s výrobou loutek nemá téměř žádné zkušenosti.

pab

Agenti hlásí

Seminář B

byrokracií. Papír nás obklopil a ovládnul. Začali jsme spontánně

Agentky 3G

Koncepce existencialismu J.-P. Satra se hroučí. Papirismus je humanismus. Humanismus velmi muzikální, empatický, haptický a šustivý.

Agent od Burgerů

Seminář C

Dozvědět se o historii divadla, zamávat si v rukavicích a ztratit či najít hlavu z papíru, jest co nás dneska čekalo.

Agenti Hrnek s.r.o.

Seminář G

Patlám, patláš, patláme, krásné loutky děláme. Smrtka, punch či krokodýl, pejsek se nám nehodil :-)

Agent Punch

Seminář H

Na začátku byla hlína. Uprostřed patlando, matlando, voda. A na konci jakási hnědá, lepkavá hmota tuhé konzistence bez chuti a zápachu (věřte, že víme, co píšeme). Po včerejšku jsme něco jako bozi. Během dvou hodin jsme stvořili i zničili celý svět.

Agent Oholený angreš

Seminář M

Cvak, blesk zrušit, nastavit podsvícení, sytost barvy a zase zvuk. O milimetry posunout část čehokoliv a cvak po sté!

Agenti Houby

Seminář R

Hráli jsme divadlo o zvířátkách, která se vydala do světa, protože se jim v jejich vesnici nelíbilo.

A hráli jsme to rodičům.

Loutky vyráběla máma.

Saminář nás moc baví.

Jo, je to dobrý.

Agent pírkó a agentka pírková

Seminář X

Krizový třetí den plný odpočinku, navíc plní dojmů z Méliése.

Agent Bambula

Luxus nedělat divadlo

Původně jsem zamýšlela, že o *Světluškách* Hanky Voříškové vznikne reportáž, nebo chcete-li reflexe. Nakonec jsem však usoudila, že mnohem přesnější bude rozhovor s Hankou. Váš osobní, niterný zážitek, který vám poezie a lampióny přinesly, tak zůstane nedotčen. Co jste zažili, viděli, pocítili a vnímali, je vaše osobní a jakékoliv zobecnování by tomu jen uškodilo.

Hani, pověz nám, jak instalace *Světlušky* vznikla?

To je srandovná. Lidi se mě pořád ptali, kdy udělám nějaké nové představení. Všem jsem říkala, že žádné momentálně nedělám. A jak jsem jim to tak říkala, tak se mi zase zachtělo něco vymyslet. Ale chybělo mi takové to nakopnutí. O Vánocích jsem si udělala čas, ale hrozně jsem se trápila a nešlo to. Ale jak jsem se tak trápila tím budoucím divadelním představením, tak jsem si všimla, že jsem začala číst básničky a chodit do knihovny... Ale nejsem schopná říct, jak přesně to spojení básničky a lampióny vzniklo. Nevím to. Ale stalo se to a stalo se to samo. Víš, já jsem si i dělala výčitky, že pořád jen čtu a nedělám inscenaci. Dokonce jsem si zakazovala číst, nakazovala jsem si pracovat na inscenaci a to trvalo několik týdnů. Ale pak jsem si řekla dost. Dopřeu si to, že nebudu „dělat divadlo“.

Jaká je tvoje „role“ u *Světlušek*?

Jsem instalátorka a doplňovačka svíček, které zhasnou. Nebudu nic říkat, ani vysvětlovat. Dokonce mě teda napadlo, že bych to ani neohlašovala a zkrátka to jen připravila a sledovala, co se bude dít. Ale nakonec jsem se rozhodla neriskovat.

Takže básničky a lampióny...

Ano. A opravdu nevím, jak se to propojilo. I když... Ono to přišlo kolem Vánoc. Vánoce mám spojené se slunovratem. Každý rok přemýšlím, jak jej oslavit. Ve společnosti to zavedené není, ale já tu potřebu zkrátka mám. Básně, které jsem četla, byly právě o světle a tmě a tam se to začalo propojovat. Tehdy se asi urodily ty lampióny. Nejsem žádná čtenářka poezie, ale choceňskou knihovnu jsem projela od A do Z. Batoh jsem měla vždycky totálně přeplněný a pořád jsem jen četla. Poté jsem skoro dva a půl měsíce vyráběla lampióny a popisovala je básněmi. Je to slavnost světla a tmy. Premiéra byla v Chocni v lese skoro přesně na jarní rovnodennost. Toužila jsem oslavit tyto vesmírné svátky, najít způsob, jak se vztáhnout k vesmíru. Další repríza byla při letním slunovratu a tehdy se zrodil nápad nechat *Světlušky* přiletět i do Chrudimi.

ptala se pH

Jo, náš Jonáš!

DAMÚZA Praha

Tři dámy, jedna harmonika, racek chechtavý, loď a námořníci.

Ano, už to začíná a já se těším.

Pak začnou technické služby města Chrudim nedaleko sekat trávu, pak se začne několik maminek s kočárky (uvnitř divadelního stanu) bavit o maminkách nepřítomných, pak nás sympatické herečky učí kloktat, plavat, zdravě se pohybovat, pít rybí tuk, ... a bum ho! Mezi oči mě bací vzpomínky na padesátá léta, kdy nás Zdravuška a Kuťálek s Kutilkou učili čistit si zuby a omývat jablíčka.

Možná, že za to mohl i téměř nepřítomný příběh, ale dnešním představením DAMÚZY jsem byl, po včerejší lahůdce, lehce zklamán.

A to i přes milé herečky a happy end.

Josef Brůček

Námořníci všech zemí, slyšte, slyšte!

Dnes ve čtvrtek v 11.30 h vypustíme
opět lodičky až k moři! Odměna jistá
pro všechny malé i menší námořníky.
Sraz u klády!

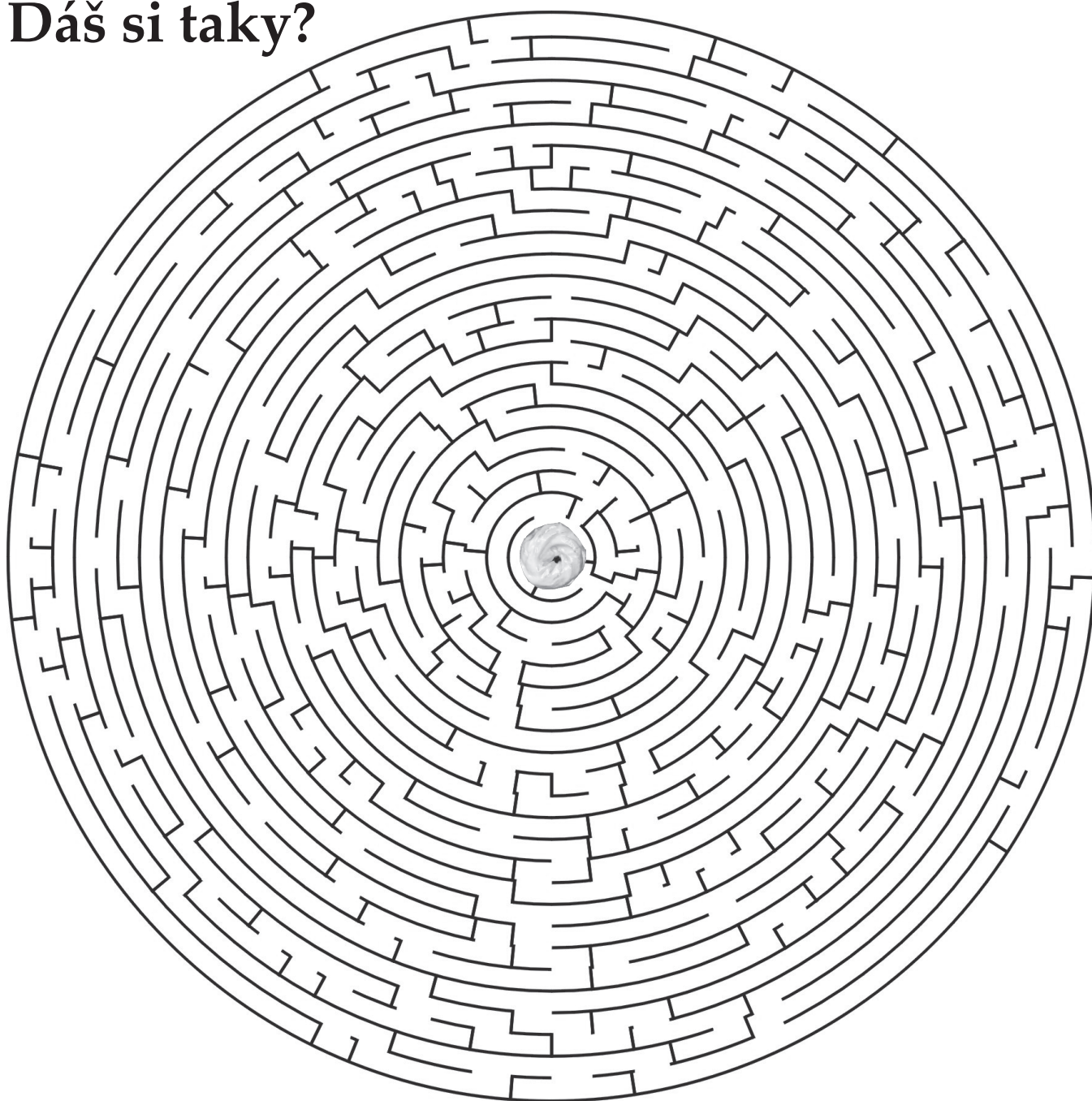
Mají nás tu rádi...

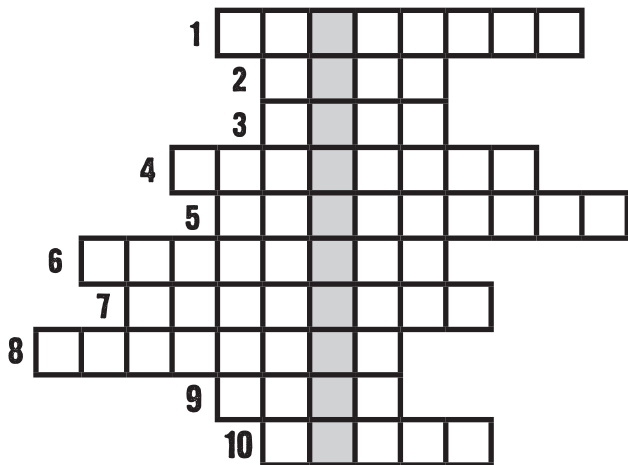
...je hezké slyšet, že (alespoň podle někoho) děláte svou práci dobře. Ale když jste dokonce obdarováni něčím tak lahodným, jako jsou žloutkové věnečky... Tak to už je skutečně na pováženou! Mňam! Děkujeme moc Z. J. (M. P.) a M., nejen že nás potěšili, ale také nakrmili, a to je něco, co chcete – spokojené a nahamané redaktory!

pH

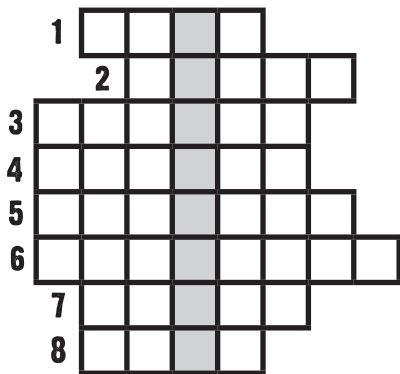
Dáš si taky?

UTA JENKA

1. druh citrusu
2. měsíc
3. příslušník
4. hledač zlata
5. králova dcera
6. řeka protékající Chrudimí
7. forma dramatu s vážným obsahem
8. lež
9. římskými číslicemi 24
10. předmět sloužící k zakrývání obličeje

1. noviny
2. planeta sluneční soustavy
3. tvořená
4. otáčivý model Země
5. opera Bedřicha Smetany
6. vtip
7. kmen poraženého stromu
8. velká plocha slané vody

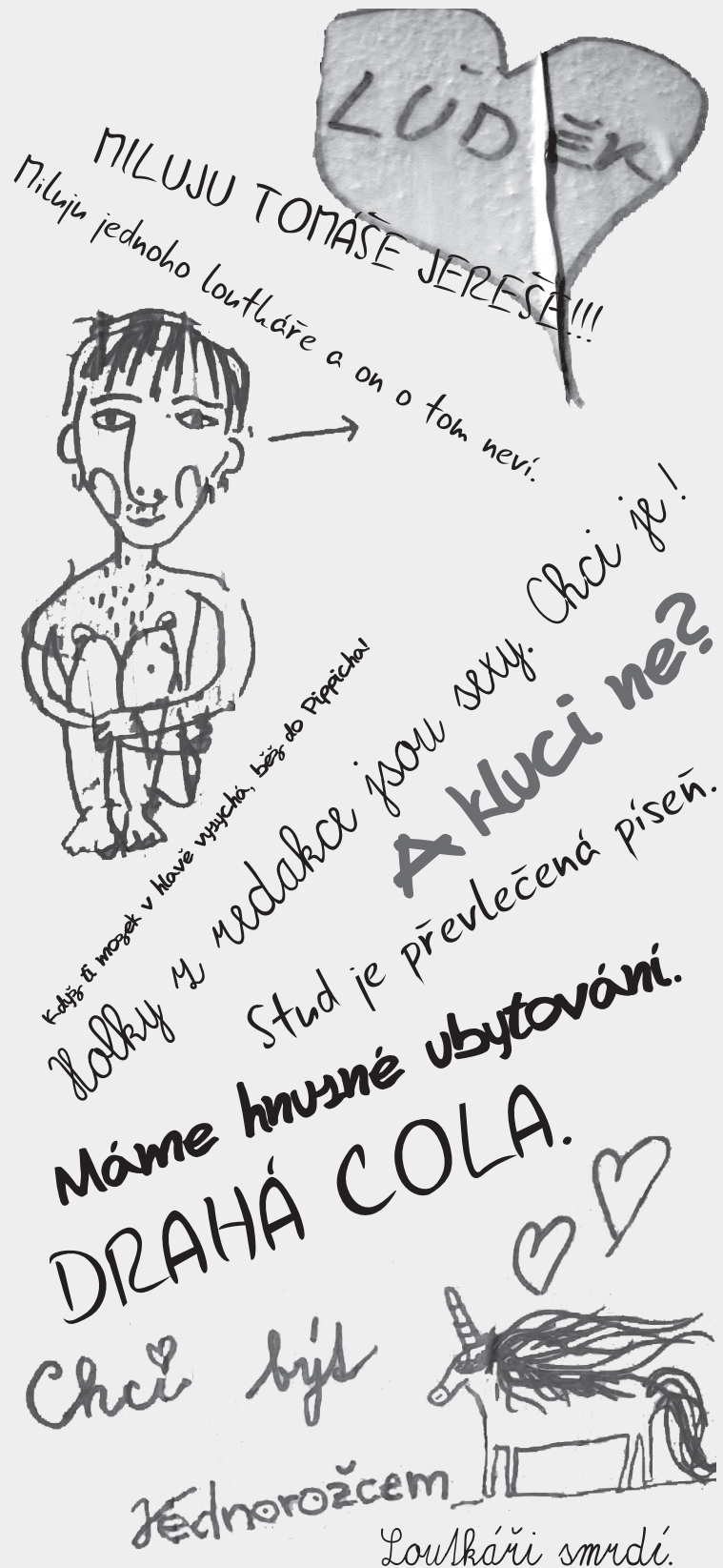
ZDRAVÍČKO, loutkáři!

Páskou označení seminaristé dostanou slevu 20 Kč na polední menu ve jídelně a prodejně ZDRAVÍČKO!

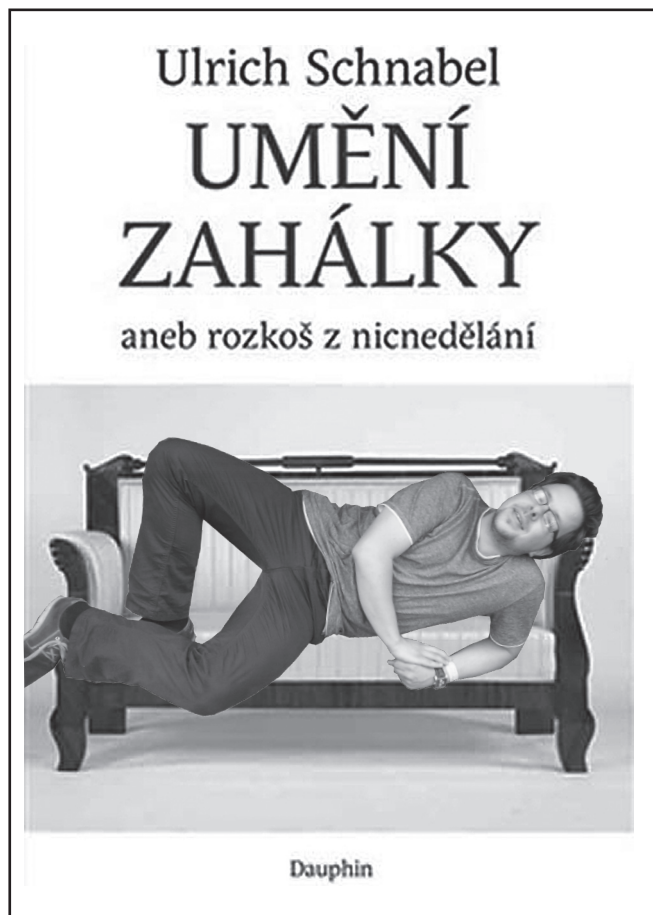
Tak neváhejte a vydejte se do Filištínské ulice!

NÁŘÍKÁME,
NADÁVÁME,
OPĚVUJEME
I CHVÁLÍME...

...ale je to jasné:
ZEĎ zkrátka zabodovala! Děkujeme všem, kteří se účastní debat, kreslí obrázky a sdělují nám, co trápí jejich dušičky. Po představu zde vybíráme některé příspěvky:

Právě vychází!

<https://www.kosmas.cz/knihy/183643/umeni-zahalky/>

V pátek od 18:30 v parku za zdrávkou

proběhne prezentace seminářů F a H.

Vše bude upřesněno v pátečním Zpravodaji.

Chrudimský tradicionál aneb kterak se Kašpárek dočkal

V červencové noci temné
v Chrudimi ni list se nehne.
Jen bujarý ryk opilců
zní ze všech místních hostinců.
Však cos se dere dírou myší
- osoba postavou nižší.
Žádný vlas a bílá brada,
v báglu loutkářova sada.
Je to Luděk Richter přeci,
vypil víc jak čtyři deci.
Nyní hloubá v ulicích
nad loutkářskou tradicí.
Plnou hlavu katarze a přesahu,
zakopl a skutálel se ze svahu.
Nemáme už Ludka více,
neměl myslet na tradice.
Co se vedle v houští děje?
Kašpárek se tomu směje.
Kdo to funí do kopce?
Už jde další porotce.
Vojtíšková Zuzana
se zářícíma crocsama.
Špatnou obuv zvolila,
a tak si nohu zlomila.
Ve stehně i v kotníku,
snad se dočká pomníku.
Co se vedle v houští děje?
Kašpárek se tomu směje.
Za Husovkou u kina
Hartmannová Martina
podivně se potácí,
půvab svůj však neztrácí.
Viděla dnes samou šmíru,
překročila svoji míru.
Jednu plzeň vypila
a ta ji záhy zabila.
Co se vedle v houští děje?
Kašpárek se tomu směje.
Co v porotě ještě máme?
Koho brzy pochováme?
Ty dva mladé chlapce,
to nám půjde hladce.
Jarkovský a Bělohlávek,
ty maj taky pěkněj splávek.
Vracejíc se z hostince,
utонуli v Chrudimce.
Co se vedle v houští děje?
Kašpárek se tomu směje.
Zinscenoval v letním parnu
svou TRADIČNÍ rakvičkárnu.

napsali manželé Hancvenclovi a Rulandské šedé

Jaká pohádková bytost jsi I.?

TEST

1. Jaký je tvůj oblíbený sport?

- a. létání s kluzákem – vznášet se nad krajinou a pozorovat všechna ta hovádky Boží dole
- b. plavání – cachtání se ve vodě, skákání do ní, potápění, prostě všechno vodní
- c. schovávání – nejlépe v noci a na nějakém pochmurném hradě, to mě nikdo nemá šanci najít
- d. zahrádkaření – na žádné divočárny už mě neužije, leda tak v klidu okopávat rozmarýnu
- e. šerm – nejlépe skutečnými meči, ať to o sebe pořádně cinká! Jen pozor na seký do hlavy!

2. Kam bys jel/a nejrady na prázdniny?

- a. historické podzemí – nejlépe katakomby nebo nějaké staré hrobky, to je moje!
- b. do hor – procházet se po horách a nejlépe se pak ještě podívat do nějakých jeskyní
- c. toulka po hradech a zámcích – vzpomínat na zaslou slávu hradních pánů
- d. k moři – podívat se za exotikou a vykoupat se pro změnu ve slané vodě
- e. gastronomický zájezd – s ochutnávkami sladkostí i nejjemnějšího masíčka

3. Jaký dárek by sis přál/a ze všeho nejvíc?

- a. rolák – člověk si přece musí zakrýt krk, aby nenastydnu!
- b. kartáček na zuby – aby se můj úsměv krásně blýskal
- c. cokoliv ze zlata – čím toho bude víc, tím líp
- d. hrneček z keramiky – ať mám další do sbírky
- e. lopatu nebo koště – hlavně, ať je v chalupě pořádek

4. Co ti na druhých vadí nejvíc?

- a. když rádi rybaří – je to hrozná otrava a vůbec, jak k tomu ty chudinky ryby přijdou?
- b. když jsou drzí – berou si věci bez dovolení a chvíli v klidu neposedí
- c. když se snadno rozčílí – hlavně neztrácet hlavu!
- d. když mají na sobě brnění – dělá to kravál a špatně se to sundává
- e. když se snadno zaleknou – kdo se v nich pak má krve dořezat?

5. Co se ti na druhých líbí?

- a. když jsou mlsní – zvlášť když jsou na sladké
- b. když jsou krev a mlíko – možná spíš krev než mlíko
- c. když se umí pořádně rozpálit – nebo je rozpálím já
- d. když jsou hodní – mě zajímá hlavně ta dušička
- e. když jsou udatní – a nebojí se porvat jak správný rek!

6. Jaké je tvé nejoblíbenější jídlo?

- a. tlačinka – hlavně ta krvavá
- b. utopenec – pořádně naložený!
- c. ražniči – a jiná grilovaná masa
- d. pemík – a jiné sladkosti
- e. mně je to vlastně jedno, asi kapačka

7. Jak by ses popsal/a?

- a. do všeho se vrhám po hlavě
- b. značně rozpolcený/á
- c. stará, usedlá povaha
- d. umím být akční, ale občas zase druhé dost vysávám
- e. rozhodně velmi oduševnělý/á

8. Jaký je tvůj oblíbený film?

- a. 10 000 mil pod mořem
- b. Ospalá díra
- c. Krvavý sport
- d. Dračí doupě
- e. Čarodějky z Eastwicku

9. Čím bys chtěl/a být?

- a. cukrář/ka – péct sladkosti pro malé i velké
- b. chirurg – přišívát lidem useknuté části těla
- c. plavčík – a zachraňovat tonoucí...
- d. řezník – jen ať to stříká!
- e. hlavou nějaké země – třeba se přiznít do královské rodiny

10. Jakou cenu bys rád na LCH dostal/a?

- a. cenu za herecké výkony
- b. cenu za speciální efekty
- c. cenu za kostýmy
- d. cenu za statečnost
- e. cenu za tvůrčí práci s dětmi

Jaké písmeno ti vyšlo nejčastěji?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
a	S	U	R	V	J	U	R	V	J	S
b	V	S	U	J	U	V	S	R	R	U
c	U	R	S	R	S	S	J	U	V	V
d	J	V	V	S	V	J	U	S	U	R
e	R	J	J	U	R	R	V	J	S	J

S = SAŇ

Každá hlava ví své, ale na jednom se shodnete: není nic lepšího, než se válet na hromadě zlata a požírat aristokracii.

J = JEŽIBABA

Ach, to cukroví! Člověk už ho skoro ani nemůže cítit, ale stejně peče dál... Ach, ty děti! Jsou to malí drzouni, co vám slupnou střechu nad hlavou, ale když ony jsou tak dobré!

V = VODNÍK

Není lepší idylky než si při měsíčku vysedávat u vody... a když by ji náhodou přišel někdo narušit, tak si s ním prostě skočíte zaplavat.

U = UPÍR

Jste postrach noční Chrudimi, přes den ležíte v rakvi, ale v noci se plížíte stíny a vysáváte.

R = BEZHĽAVÝ RYTÍŘ

Udatný rek, chlap, jak má být, s ničím se moc nemažete. Srdce máte na správném místě, jen o té hlavě občas nevíte, kde vám stojí...

LOUTKOCACHING

Celofestivalovka

Včera se nám v redakci přihlásili první nálezci celofestivalové kešky, ale máme stále ještě mnoho odměn pro další nálezce: poukázky do Kafekáry, kuchařky od Chrudimské besedy, pexesa a omalovánky z Muzea loutkářských kultur.

Další nápověda je: „...schody...“

Jednodenní keška

Nápověda: „...spadla z noční oblohy...“ a „...tekutý chléb...“

FOTOHADÁNKA

Loutkářský bál

Modrá hvězda od 22 h.

Zpravodaj 63. Loutkářské Chrudimi

Vydává a tiskne: Chrudimská beseda

Redakce: Petra Hlubučková (pH), Magda Zicháčková (MaZda), Jana Soprová (jas), Tomáš Jereš (TojToj), Jacques Joseph (pab)

Foto: Ivo Mičkal a redakce | Grafická úprava: Petra Libová

Kontakt: t. 739 080 529, mail: mozkomolek@seznam.cz

Nepošlo jazykovou úpravou!

PROGRAM

Divadlo Karla Pippicha | 18 (A+B) h.

Divadlo PIKI, Pezinok, Slovensko

Pes (pří) tulák (50', 5 let) | *inspirativní program*

Příběh o psovi, kterému příroda ubrala na kráse, ale přidala na odvaze, vytrvalosti a víře, že ho někdo bude mít rád.

Malá scéna DKP | 11, 14 (A) a v 16 (B) h.

Rámus, Plzeň

Škoda času (35', 12 let) | *hlavní program*

Nemají čas, proto jsou tu a hrají pro vás.

MED | 11, 14 (B) a v 16 (A) h.

ČERVIVEN senior, SpgŠ, Krnov

Vasja a sedm maminek (25', 6 let) | *hlavní program*

Ruský pohádkový příběh

Spolek loutek LOUTKINO, Brno

Vánoční ostrov (10', 4 let) | *hlavní program*

Pohádka na motivy příběhu Z. Malinského

Spolkový dům | 10, 13 (A) a v 15 (B) h.

STEMIL, ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové

Ubu. Ubu? Ubu! (40', 12 let) | *hlavní program*

Hra o poměrech nejen v naší zemi.

Anna, Hradec Králové

Kobra (5', 5 let) | *hlavní program*

Zahraješ na flétnu u košíku a uvidíš, co se stane.

Muzeum Loutkářských kultur | 11 h.

Tradiční loutková postava | *doplňkový program*

Přednáška Juraja Hamara (SL'UK, Slovensko)

o tradiční postavě loutkového divadla a festivalu Anderleho Radvaň, který se tímto fenoménem zabývá.

Stan za divadlem | 13(B) a 15 (A) h.

Teatro Carnevalo, Slovensko

Kašpárkova kouzelná skříňka! (35', 5 let) | *inspirativní program*

Představení plné komických výstupů Kašpárka, čertů a dalších známých postav.

Stan za divadlem | 10 a 17 h.

Studio DAMÚZA, Praha

A pak se to stalo! (40', 4 let) | *doplňkový program*

Toto je příběh o třech kamarádech, kterých si nikdo nevšímá, o třech neužitečných předmětech a především o třech nepořádných dětech.

SÚVA v muzeu (MED) | 20-22 h.

diskuze o představeních

za divadlem | 19 h.

koncert: Divadlo DNO – kapela SEN